

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๕๐

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขออนุญาตเปิดประชุม
เชิญครับ

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : ผมขออนุญาตท่านประธานเรียนที่ประชุม
เป็นข้อมูลเบื้องต้นก่อนเริ่มการพิจารณา เดิมฝ่ายเลขานุการได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ เล่มนี้มาครั้ง
แล้วก็เพื่อประโยชน์ในการ รนท เลขมาตรา แล้วก็พอดีเมื่อวานได้มีการพิจารณาในเรื่องของวุฒิสภา
ซึ่งฝ่ายเลขานุการบังเอิญเขียนนำไปก่อนแล้วจะได้เรียงเลขถูกก็เลยปรับมา มีเอกสารแจกเพิ่มเติม
ในวันนี้ เพราะฉะนั้นจะเป็นเอกสาร ๒ อันประกอบกันครับ แล้วก็ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแล้ว
ได้ผลอย่างไร มีอะไรตก เดิม แก้ไขเพิ่มเติม ฝ่ายเลขานุการจะรับไปอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็จะไปทำเล่ม
ที่จะไปชะอำจะเป็นเล่มสุดท้ายจะเป็นเล่มหน้าตาแบบนี้ เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตเรียนข้อมูล
ไว้ก่อนเดี๋ยวจะสืบสน

ประธาน : เล่มนี้วันก่อนเขาเข้ามา insert ภาพแล้วเขาเห็น และมีคนถ่ายไป
เมื่อก็เขามาขออนุญาตว่าขอสัมภาษณ์ผมเขาจะเอาหน้าปกไปออก ผมบอกถ้าหน้าปกก็ได้ เดี่ยวคน
เขาจะนึกว่าที่เราพูด ๆ กันมา เราไม่เคยเขียนไว้เลย ประเทศเนอร์เวย์ตอนนั้นไปดูแสงเหนือไม่เห็น
ง่าย ๆ ที่นี้บังเอิญไกด์ที่พาไปเขามีเครื่องมือจับว่าแสงมันจะเกิดขึ้นในทิศไหน กี่องศา ในเวลาเท่าไร
แล้วเราก็วิ่งไล่ไปดู ตอนนั้นไปดูแล้วก็ไม่เจอกำลังกลับมันก็พยายามมอง พอเห็นปั๊บก็จอตลอดแล้ว
ออกไปดู ที่แรกเราก็อย่างนี้เองหรือ มันเห็นเหมือนเป็นเมฆขาว ๆ พอถ่ายรูปดูในกล้องถึงเห็นว่า
มันเป็นสีพอมันเข้มมาก ๆ ถึงจะเห็นเป็นม่านกลางฟ้าเลย ตอนนั้นไปกับอาจารย์วิษณุ อาจารย์วิษณุ
ไม่ออกไป คุณศักดิ์ชัยก็ไม่ออกไป ไม่ยอมออกจากห้อง ผมไปกับภรรยาอาจารย์วิษณุ ภรรยา
คุณศักดิ์ชัย หนาวก็หนาวแต่ก็อดทนก็ได้เห็น คุ่มค่าเลย ทูตเขาเล่าให้ฟังว่าเขาไปดูมา ๗ หนแล้วยัง
ไม่เจอ เราโชคดีไปดูคนเดียวก็เจอเชิญครับอาจารย์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

อริสสา ๑/๒

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ผมขออนุญาตเรียนท่านประธานและเรียนกรรมการ
เดิมผมก็นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับสรุปความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งพรรคการเมือง
แล้วก็องค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ นะครับ ปรากฏว่าทำออกมาแล้วมันยังหนาค่อนข้างเยอะ ประมาณ
ร้อยกว่าหน้า ที่นี้ได้กราบเรียนหาหรือท่านประธาน ท่านประธานบอกว่าจะสกัดเอาเฉพาะ
ประเด็นที่คิดว่ามันจะลงในเรื่องรัฐธรรมนูญหรือที่ link กันโดยตรงจะดีกว่า ดีกว่าที่ต้องมานั่งไล่ดูที่
ละหน้า ๆ ผมก็เลยขออนุญาตในการที่จะนำเสนอในวันจันทร์ครับ แต่ว่าถ้ากรรมการท่านใด
อยากจะเห็นตัวชุดที่ ๑๐๐ กว่าหน้าที่ได้สรุปความเห็นของ สนช. ของ สปท. ของพรรคการเมือง
ต่าง ๆ ก็ส่งมอบให้ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : วันนี้ทางคณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ
จะเสนอประเด็นเรื่อง ส.ส. ค้าง กับประเด็นเรื่องการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากว่า
เอกสารทางเจ้าหน้าที่เขาต้องไปถ่ายเป็นจำนวนมาก รอให้เอกสารมาครบก่อนอยากจะเสนอให้จบ
ในวันนี้นะครับ แล้วมีบางส่วนซึ่งเห็นความเห็นจาก กกต. กิติ จากพรรคการเมืองต่าง ๆ กิติ ในส่วน
ของการเลือกตั้งอะไรทั้งหมด พรรคการเมืองในส่วนของนิติบัญญัติได้พิจารณาไปแล้วในส่วนนี้
ซึ่งอันนี้เราได้พิจารณาไปแล้วอยู่ในเอกสารที่เสนอขออนุญาตรอเอกสารนะครับ แล้วตอนนี้ท่านจะ
เอาเรื่องอะไรก่อนก็ได้ครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ เมื่อวานนี้เราพิจารณากันถึงที่มาของ ส.ว.
พอดีเมื่อเช้าทางผมสัมภาษณ์กับรายการของผู้สื่อข่าวช่องทีวี ๒๔ เขาก็ถามถึงเรื่องภูมิสำเนาของ
คนที่จะไปสมัคร ส.ว. ว่าเราใช้เหมือนเดิมไหม พอตีตอนที่เรากำลังคุยกันเราบอกใช้ทะเบียนบ้านเป็น
ตัวสมัคร ซึ่งผมคิดว่าพอเราบอกทะเบียนบ้านมันจะมีข้อที่น่าคิดว่าคนที่มิชื่อเสียงมักจะไปอยู่ใน
กรุงเทพมหานครกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้ามองในแง่ ส.ว. เดิมเราใช้ว่าเกิดก็ได้ เคยเรียนที่พื้นที่นั้น
๕ ปีก็ได้ เคยรับราชการที่นั่น ๕ ปีก็ได้ ซึ่งผมมองว่าตรงนี้นั้นมันมีส่วนที่จะไปกำหนดคนที่จะเข้าไป
กลั่นกรองกันในแต่ละพื้นที่ แต่ละอำเภอ แต่ละจังหวัด เพราะฉะนั้นถ้าเกิดว่าเราสามารถมีข้อมูล
ในเบื้องต้นได้ว่าคนที่จะไปสมัครในแต่ละอำเภอควรจะใช้หลักแบบเดิมหรือไม่ หรือว่าควรจะใช้
ทะเบียนเท่านั้นว่าทะเบียนบ้านอยู่ปัจจุบันอย่างไรก็ตามนั้นนะครับ อันนี้ก็จะผลแตกต่างกัน
ในความเห็นผม ผมยังคิดว่าถ้าใช้แบบที่เคยสมัคร ส.ว. ผมก็คิดว่าก็น่าจะทำให้เกิดการกระจายได้ดี

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

อีกแบบหนึ่งว่าคนที่เป็นที่รู้จัก แต่ว่าถ้าใช้ทะเบียนบ้านผมกลัวว่าหลายคนจะมาระจุกกันอยู่ที่ กรุงเทพมหานครทำให้เรื่องของการกระจายคนที่เข้าสู่การพิจารณาในชั้นสุดท้ายอาจจะน้อยเกินไปนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เมื่อวานเราพูดกันยังไม่ค่อยชัดเจนแน่นอนในเรื่องนี้ พูดถึงแล้วก็ผ่านเลยไปยังไม่ได้อายุติที่แน่นอน วันนี้จะเอากันเสียให้ชัดเจนก็ได้เดี๋ยวเวลาโฆษกจะไปแถลงจะได้แถลงได้ถูกต้องตรงกัน ถ้ามองในแง่ของ ส.ส. ส.ส. เขาใช้ความผูกพันทั้งปัจจุบันและอดีต หมายถึงว่าประชาชนเป็นคนเลือก แต่ถ้าในแง่ ส.ว. ถ้าเราเอาความผูกพันที่เป็นจริงอยู่ในปัจจุบัน มันน่าจะดีกว่าไหม เพราะว่าเขาจะได้รู้จักมักจี่คน แล้วก็คนที่ไปเห็นรายชื่อก็จะรู้จักคนนี้อยู่ที่นั่นที่นี้ อย่างไร ถ้าเราเอาปัจจุบันก็อาจจะต้องช่วยกันคิดว่าอะไรบ้างที่แสดงถึงความผูกพันในปัจจุบันของเรา เช่น ๑. มีภูมิลำเนาหรือทะเบียนบ้าน อันนี้แน่นอนก็ชัดเจน ๒. เสียภาษีบำรุงท้องที่ในพื้นที่นั้น ติดต่อกันสัก ๕ ปี ก็แปลว่าเขามีทรัพย์สินอยู่ที่นั่นพอที่จะมีความผูกพัน ภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีโรงเรือนและที่ดินอะไรก็ได้ แล้วก็อันอื่น ๆ ก็ลองช่วยกันคิดดูว่าจะเอาอะไรอีก ผมยังนึกไม่ออก ใครนึกอะไรได้ออกก็ลองใส่มา แล้วเราเห็นว่าตัวนี้อาจจะต้องใส่ไว้ไหม เพราะว่ามันเป็นคุณสมบัติเบื้องต้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานเรียนหรือ ส.ว. เราเน้นความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ในแต่ละด้านเฉพาะกลุ่ม เราไม่ได้ยึดติดกับประชาชนในพื้นที่

ประธาน : ไม่ยึดติดแต่ว่าเขาสมัครที่ไหนเขาต้องมีพวกนี้อยู่ที่นั่น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ต้องเป็นคนในพื้นที่ด้วยหรือครับ

ประธาน : ใช่ ประชาชนในพื้นที่จะได้รู้จักมักจี่เขาอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ในคุณสมบัติของ ส.ว. เดิมของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เนื่องจากว่ามี ส.ว. เลือกตั้ง กับ ส.ว. สรรหา เพราะฉะนั้นเขาจะกำหนดคุณสมบัติเหมือนกันคือจะต้องอยู่ในทะเบียนบ้าน ๕ ปี หรือเกิดที่นั่น ศึกษาที่นั่น หรือรับราชการที่นั่น ๕ ปี ที่นี้ในของใหม่ในร่างที่ร่างมาไม่มีกำหนดว่าจะต้องอยู่นานเท่าไรหรือไม่อย่างไร แต่เห็นว่าให้ไปสมัครที่อำเภอซึ่งสมัครที่อำเภอมันก็ต้องแสดงหลักฐานใช้ไหม อย่างเช่นต้องทะเบียนบ้านอยู่ที่นี่อะไรอย่างนี้เพื่อให้สามารถว่าได้ไปสมัครตามทะเบียนบ้านเข้ามา แต่ที่นี้จะใช้เวลาเท่าไรหรือว่าแค่ให้มีชื่ออยู่ในทะเบียนก็ไปยื่นได้เลย เพราะว่าจริง ๆ แล้วเราใช้ความรู้ความสามารถเป็นหลัก แต่จะเอาอย่างไร หรือว่าถ้าท่านอยากว่าอยากจะทำให้พื้นที่ได้ตรวจสอบด้วยว่าทำจริงไหม ก็ต้อง ๕ ปีอย่างที่ว่าหรือถ้าจะผ่อนลงมาก็อาจจะปีหนึ่ง

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ท่านประธานเรียนหรือครับ เพราะว่าเรามุ่งที่ความรู้ความสามารถอะไรพวกนี้เป็นหลักเพื่อเอามาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ ส.ว. ที่เราวางขึ้นใหม่ แต่ในบางพื้นที่ อย่างเรื่องวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีบางพื้นที่มันก็ไม่มีเขาก็อาจจะไปสมัครที่นั่นก็ได้ เพื่อที่จะเข้ามาในการที่จะกระจายในการที่จะได้รับการคัดเลือกกันเองที่จะเข้ามา ก็เลยคิดว่าในเรื่องของพื้นที่ในเมื่อเราไม่ได้ให้ประชาชนในพื้นที่เหมือน ส.ส. เป็นคนเลือกตั้งแล้วมันยังจำเป็นหรือไม่อย่างตอนปัจจุบัน ส.ว. สรรหาที่ไปกำหนดเอาอันเดียวกับ ส.ว. เลือกตั้งผมก็เห็นว่ามันก็ไม่ค่อยตรง แต่ก็กำหนดกันไปแล้ว เพราะไม่อย่างนั้นแล้วบางพื้นที่บางส่วนของเราก็คงคิดว่ามันน่าจะจะมีมันก็จะหายไป มันจะไปกระจุกอยู่เฉพาะบางพื้นที่เลยเรียนหรือครับ

ประธาน : เราเอาความรู้ความสามารถก็จริงแต่เราเพื่อไม่ให้คนที่มีความรู้ความสามารถมันมาจากที่เดียวกันเสียจนกระทั่งประชาชนเขารู้สึกว่าเขาถูก leave out คำพูดที่หาว่าหมาหลงอะไรมันจะเกิดขึ้น แล้วในขณะเดียวกันสิ่งที่เรากำลังพูดกันถึงว่าตัวนี้จะเป็นตัวหนึ่งที่คล้าย ๆ แทนสภาพการเมือง เพราะฉะนั้นพลเมืองมันต้องมีกระจายกันอยู่ทั่วเราไม่ได้ว่าต้องเลือกจากที่ตรงนั้น แต่หมายความว่าทุกคนจากที่ตรงนั้นมันจะมีสิทธิเข้ามาสมัคร มันก็จะได้ทำให้คนทั้งประเทศมองเห็นได้ว่ามันไม่ใช่จากคนกรุงเทพมหานครแล้วพอไปเห็นจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีนักวิทยาศาสตร์ก็เลยไปลงที่ตรงนั้นเพื่อที่จะเอา มันคล้าย ๆ ไปสร้างความได้เปรียบหรือเอาไรด์เอาเปรียบให้เห็นชัดเจนกระทั่งของดี ๆ ของเรามันจะถูกตำหนิได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเราให้เขาสมัครที่อำเภอเขาจะสมัครที่ไหนก็ได้อยู่แล้ว เขาก็ต้องผูกพันอยู่กับพื้นที่นั้นพอสมควร ให้ชาวบ้านเขาได้รู้ว่าคนนี้ไปจากบ้านเราเอง คนนี้มาจากกรุงเทพมหานครแล้วมาสมัครในนามบ้านเราอะไรอย่างนี้ก็จะน่าเกลียด เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยที่ว่าควรจะมีการกำหนดระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอที่ตัวเองมาสมัคร แต่ผมคิดว่าจะประมาณสักปีเดียวก็พอ เนื่องจากว่าสังคมสมัยใหม่คนมันเคลื่อนที่พอสมควร อันนี้ต้องยอมรับความเป็นจริงแล้วก็หลักฐานของท่านที่ว่าอยู่มา ๑ ปี หรือภาษี ก็เป็นหรือ ถ้าไม่กำหนดเลยมันก็จะเกิดพวกหัวใสที่วิเคราะห์แล้วว่าอำเภอไหน ขาดสายไหน อะไร อย่างไร ก็ส่งคนไป มันก็จะมีมนุษย์หัวใสอย่างนี้อยู่ที่เราก็มองในแง่ดีว่าอิสระ อำเภอเป็นเพียงแต่สถานที่เหมือนกับไปรษณีย์ที่คุณจะไปติดต่อที่ใกล้ที่สะดวก เพราะเราต้องการให้ ส.ว. เป็น ส.ว. ของประเทศใช้ใหม่ครับ เป็นตัวแทนความชำนาญ ความรู้ ประสบการณ์ แต่ถ้าไม่กำหนด requirement ใน residency สักนิดหนึ่งมันก็จะเกิดพวกหัวใส

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นี่ละครับ เพราะฉะนั้นก็ล็อกไว้ ๑ ปี ถ้า ๖ เดือนมันก็จะน้อยไป เพราะว่าเดี๋ยวเมื่อประกาศรัฐธรรมนูญไปแล้วมีกฎหมายการเลือกตั้ง ส.ส. และเลือก ส.ว. แล้ว มันต้องมีเวลารับสมัครอะไรต่าง ๆ อันนี้ก็ต้องมีจำนวนด้วย ผมว่าปีหนึ่งน่าจะพอใช้ได้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญคุณภัทระ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : กราบเรียนที่ประชุมครับ ตามที่เมื่อคืนผมได้กราบเรียนไปทาง Line ให้กรรมการได้ทราบคือว่าในด้านหนึ่งของการออกแบบระบบ ส.ว. แบบนี้มันเหมือนกับประชาธิปไตยทางตรงไม่ต้องไปผ่านตัวแทนอะไรเลย ผมว่าเป็นข้อเด่นของการออกแบบของระบบวุฒิสภาแบบนี้ ในเมื่อเราทำแบบนี้แล้วมันก็ป้องกันปัญหาอย่างที่อาจารย์ว่าเพื่อมีหมาหลงไป เพราะอย่างน้อยที่สุดการกำหนดตามช่องทาง ๒๐ ช่องทางเข้าไปได้ตามอำเภอ การไปลงอำเภอใดอำเภอหนึ่งที่มีมันไม่มีสาขาวิชาชีพนั้น มันก็มีส่วนได้ เสีย ของความเป็นตัวแทนอยู่ในพื้นที่เหล่านั้นอยู่ด้วย ทีนี้ถ้าเกิดเรากำหนดให้ประชาชนในพื้นที่เหล่านั้นได้มีส่วนร่วม เดิมที่เราคุยกันมองจากฝ่ายสมัครแต่ถ้ามองเขยิบออกมาว่าประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคัดกรองบุคคลพอสมควร ประชาชนได้ร่วมตรวจสอบว่าอันนี้เป็นคนบ้านเขาหรือเปล่าอะไรอย่างนี้ คืออย่างน้อยที่สุดก็ดูเพื่อที่จะส่งเสียงทักท้วง เพราะว่าพอเปิดคราวนี้มันจะมีผู้สมัครจำนวนมาก กกต. ซึ่งเป็นคนดูคุณสมบัติอาจจะดูไม่ทั่วถึง แต่ถ้ามันมีชาวบ้านได้ช่วยดูด้วยแล้วเปิดช่องไว้สักนิดหนึ่งว่าเขาสามารถที่จะทำอะไรถึง กกต. ได้ ส่งเสียงทักท้วงถึง กกต. ได้ในเรื่องการดูคุณสมบัติ ผมว่ากระบวนการนี้มันก็จะครบถ้วนมากขึ้นนะครับ แต่เห็นด้วยกับอาจารย์ชาติชายว่า ๕ ปีมันอาจจะเยอะไป เราอาจจะลดลงมา

ประธาน : เชิญครับอาจารย์ศุภชัย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมพยายามนั่งนึกว่าเวลากำหนดเรื่องของเงื่อนไขมันจะมีที่อยู่แล้วก็ที่ทำงาน ผมยกตัวอย่างว่าเมื่อก่อนนี่ถึงตัวเองบ้านผมอยู่เมืองนนท์ตอนเช้าไปทำงานอยู่ปทุมวัน ตอนบ่ายมาอยู่ดุสิต ใน ๑ ปีก็อยู่ ๓ ที่ แล้วก็จะมีบางคนที่เป็นพวกวิชาชีพ ถ้าเป็นหมอตอนเช้าอยู่โรงพยาบาลหนึ่ง กลางวันอยู่อีกโรงพยาบาลหนึ่ง หมอบางคนอยู่ที่เดียว ๓ โรงพยาบาล ๔ โรงพยาบาล สมมุติถ้าเรานึกถึงหมอต่างจังหวัดบางคนมีบ้านอยู่ แต่ว่าบ้านอยู่ในอำเภอเมืองไปทำงานที่อำเภอใกล้ ๆ กัน แต่ภูมิลำเนาอยู่อีกที่หนึ่ง จะมีคนที่มีลักษณะอย่างนี้อยู่จำนวนหนึ่งโดยเฉพาะพวกที่ทำงานแล้วมีอาชีพแบบนี้ เมื่อวานนี้นั่งรถผ่านเห็นอย่างไทยโพสต์ก็มี ๒ ที่ บางทีตอนเช้าอยู่ที่หนึ่ง ตัว office มันก็จะเป็นไปได้ว่าคนคนหนึ่ง

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

แม้กระทั่งที่ทำงานในเวลาเดียวกันก็จะมี ๒ ที่ แล้วก็ที่บ้านก็อีกที่หนึ่งแล้วบางที่มีภูมิลำเนาอยู่อีกที่หนึ่ง
ที่นี้เวลาเขียนถ้าเราคำนึงถึงหลักของเขาก็คือว่าอยากได้เรื่องของความรู้ ความชำนาญ
เรื่องประสบการณ์ ขณะเดียวกันก็อยากให้เป็นคนที่คุ้นชินกับพื้นที่ตรงนั้นด้วย พื้นที่ตรงนี้ผมคิดว่า
เวลาเขียนอาจจะต้องไม่ไปตีกรอบเฉพาะเรื่องของที่อยู่ เรื่องของภูมิลำเนา แม้แต่ที่ทำงานก็ต้อง
เขียนให้ดี ๆ เพราะว่าคนจำนวนหนึ่งจะทำงาน ๒ ที่ หรือแม้กระทั่ง ๓ ที่ในรอบเวลาเดียวกัน
ก็เลยยกเป็นประเด็นขึ้นมาให้เห็นว่ามันมี case อย่างนี้อยู่เหมือนกันครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขออนุญาตท่านอาจารย์ ผมเข้าใจเจตนาท่านอาจารย์ศุภชัย
แต่ผมสังเกตว่าเวลาเขาส่งหมายกันในทางปฏิบัติเขาก็เอาภูมิลำเนาเป็นตัวตั้ง ก็ไม่รู้เหมือนกันว่า
ถ้าเราจะไปทำแบบนั้น ภาระคงไม่มีปัญหา แต่ว่าในทางปฏิบัติมันจะทำได้จริงขนาดไหนนะครับ
ขออนุญาตครับ

ประธาน : อันนี้มันจะคล้าย ๆ กับกรณีของ ส.ส. ซึ่งคนคนหนึ่งจะมีสิทธิสมัคร
ได้หลายที่ เขาเกิดในที่หนึ่งเขามีสิทธิสมัครตรงนั้นแล้ว เขาไปเรียนหนังสืออีกที่หนึ่งเขาก็มีสิทธิ
สมัครตรงนั้น สุดท้ายเขามีภูมิลำเนาอยู่อีกที่หนึ่ง เขาก็มีสิทธิสมัครตรงนั้น เพราะฉะนั้นเขาจะมี
สิทธิสมัครได้ ๓ แห่งเขาก็เลือกเอา ส.ส. ก็เป็นอย่างนี้ที่ผ่านมา อันนี้เราก็เหมือนกันเราก็เปิดแต่ว่า
มันต้องมีความผูกพันกับตรงที่ที่เขาจะไปสมัคร ปัญหาว่าเราจะเอากรอบอำเภอหรือเอากรอบ
จังหวัด ถ้าไม่ให้มันแคบเกินไปก็เอากรอบจังหวัดอย่างเดียวกับที่ ส.ส. เขาทำ แต่ ส.ส. เหมือนเขา
ใช้จะในเขตใหม่ แต่เราเอากรอบจังหวัดก็ได้ก็แปลว่าโอเคคุณไปเลือกเอาแล้วก็แล้วกันจะไปสมัครที่ไหน
เพราะในที่สุดมันจะมาถูกรองจากจังหวัดแล้วก็ถึงจะส่งเข้ามาข้างใน ถ้าเอาอย่างนั้นก็พอปรน
ได้เยอะ ๑. ความเชื่อมโยงกับประชาชนในเขตจังหวัดนั้นก็ ๒. ไม่ไป rigid จนเกินไปจนกระทั่ง
เขาถูกจำกัดต้องสมัครที่ใดที่หนึ่ง ๓. ไม่เปิดเสียจนกระทั่งเขาไปตะลอน ๆ ดูว่าที่ไหนมันน้อยแล้วก็
เลยไปลงสมัคร อย่างนั้นมันทำให้กระบวนการเราเสีย รวนเรหมด ที่นี้เท่าที่นึกดูได้ก็มี ๑. ภูมิลำเนา
หรือทะเบียนบ้าน ๒. ก็คือเสียภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่นี้ภูมิลำเนากับทะเบียนบ้าน
มันจะเอา ๑ ปีก็ได้ แต่ถ้าเสียภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีโรงเรือนและที่ดินควรสัก ๕ ปี อย่างน้อย
มันจะได้แสดงถึงการปักหลักปักฐานที่อยู่ที่นั่น ๓. เท่าที่นึกออกก็คือทำงานหรือประกอบธุรกิจ
ในจังหวัดนั้นติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี แบบนี้ก็คิดว่าเชื่อมโยงได้ แต่อย่างอื่นใครจะนึกอะไรออกก็
ลองบอกดู เชิญครับ

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ผมขออนุญาตกลับไปหลักคิดนิดเดียวครับ ถ้าดูตามหลักของเราที่ใช้กับ ส.ส. ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในมาตรา ๙๘ มันจะแยกเป็น ๒ ส่วนด้วยกัน ส่วนที่ ๑ ก็คือเป็น ส.ส. เขต กับส่วนที่ ๒ ก็คือเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อ ในส่วน ส.ส. บัญชีรายชื่อซึ่งผูกพันอยู่กับพรรคเราไม่ได้ request ว่าเขาจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหน แต่ถ้าลงเขตเมื่อไร เขาจะต้องมีข้อจำกัด ๔ ประการ ในมาตรา ๙๘ (๔) ซึ่งเราผ่านการพิจารณาไปแล้ว ทีนี้โดยตรรกะเดียวกันถ้าเรามองว่า ส.ว. ไม่ได้ยึดติดอยู่กับตัวพื้นที่ ผมเข้าใจความจำเป็นที่จะต้องให้หลักฐานในการสมัคร แต่ผมไม่คิดว่าระยะเวลาที่จะกำหนดนั้นจะกำหนดไปถึง ๕ ปี เพราะว่าจริง ๆ แล้วเราต้องการความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของเขามากกว่า เพียงแต่เราต้องการให้เขาอิงอยู่กับพื้นที่อยู่บ้าง ทีนี้ถ้าเราใช้มาตรฐานเดียวกับ ส.ส. ก็คือกรณี ๕ ปี ไม่ว่าจะป็นกรณีใดก็ตามมันจะกลายเป็นว่าตรรกะของ ส.ส. กับตรรกะของ ส.ว. ไม่ตรงกัน มันอาจจะป็นจุดโจมตีหนึ่งได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นโดยส่วนตัวผมคิดว่าถ้าจะมีในเรื่องของภูมิลำเนาหรือทะเบียนบ้าน ผมคิดว่าระยะเวลานั้นไม่ควรจะนานเกินไป ไม่ควรจะทำกับ ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง กรณีแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นจะต้องมีชื่ออยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี เพราะฉะนั้นในกรณีเช่นเราอาจจะลดลงมาได้ถ้าจะใช้ตรรกะหย่อนลงมานิดหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามเรายังคงต้องอธิบายว่าในเมื่อมันต่างจาก ส.ส. แบบแบ่งเขตแล้วทำไมใช้ตรรกะเดียวกันในการเขียนอาจจะป็นปัญหาหนึ่ง ซึ่งถ้าระยะเวลาน้อยหน่อยเราอาจจะอธิบายได้ว่าเราต้องการให้เขาอิงอยู่กับพื้นที่แล้วก็ไม่เกิดปัญหาในการวิ่งไปสมัครในการฮั้วอย่างนี้ครับ

ประธาน : อันนี้อธิบายได้และอยากให้ฟังคำอธิบายถ้าไม่เห็นด้วยก็ท้วงกัน ถ้าเห็นด้วยก็จะได้อาไปอธิบายให้ตรงกัน คืออันนี้เราต้องการให้มันมาจากพลเมืองทั่วประเทศ วิธีเดียวที่จะให้ประชาชนเขามีโอกาสทั่วถึงกันทั่วประเทศ ก็คือให้คนจากพื้นที่เขามีสิทธิสมัครจากพื้นที่มาถึงแม้เวลาเลือกแล้วเราไม่ได้สนใจพื้นที่ แต่ว่าทุกคนทุกพื้นที่จะมีโอกาสอย่างเดียวกัน ถ้าเราไม่กำหนดตรงนี้คนจากพื้นที่นครหลวงมันจะไปหมดแล้วคนพวกนั้นเขาก็จะไม่มีโอกาส เพราะฉะนั้นตรงนี้เราอธิบายแบบนี้ได้ เพราะเราต้องการให้มันเป็นสภาพเมืองอย่างที่คุณภักดิ์ระบุว่าแล้วมันก็ต้องกระจายให้มันทั่วถึง ส่วนจะเอาปีเดียวหรือ ๕ ปีก็ค่อยคิดกันดู แต่ถ้าเป็นเรื่องทรัพย์สินมันต้องระยะเวลานานพอที่จะแน่ใจได้ว่ามันมีความผูกพันกับพื้นที่ การเสียภาษีบำรุงท้องที่กับภาษีโรงเรือนและที่ดินถ้าเพิ่งไปซื้อมาเมื่อวานขึ้นมันก็ยังไม่มีความผูกพันอะไร แต่ถ้า ๕ ปีก็ได้

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

หรือประกอบธุรกิจ มีสถานที่ทำงานอยู่ที่ตรงนั้น ก็น่าจะยังพอได้เพราะว่าอย่างน้อยลูกค้ามันก็อยู่แถวนั้นมันก็จะรู้จักกัน เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : เรื่องการเกิดกับเรื่องของการศึกษาจะเอามาใช้ได้ไหมครับ ถ้าเกิดมองว่าเป็นคนที่เกิดในพื้นที่นั้น แต่ว่าปัจจุบันไม่ได้มีชื่อในทะเบียนบ้านแล้ว แต่ว่าเคยเกิดที่จังหวัดนั้นหรือว่าเคยศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาในจังหวัดนั้นมา

ประธาน : ๒ อันนี้เขาก็ใช้ใน ส.ส. ถ้าจะเอามาใช้ด้วยก็ได้ เชิญครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะดิฉันกำลังเริ่มสับสนใหม่แล้ว คือตอนแรกเราคุยกัน เราบอกว่าเป็นการเลือกตั้งทางอ้อมแต่เราไม่ได้ผูกติดกับพื้นที่แต่ใช้กลุ่มของอาชีพหรือกลุ่มของอะไรทางสังคม หรือแม้แต่ผู้หญิง คนพิการ ก็คือตัวเขาเอง เพราะฉะนั้นเราไม่ได้ไปเน้นเรื่องพื้นที่เลย ดิฉันคิดว่าตอนนี้เรากลับมาพูดถึงคล้าย ๆ พื้นที่มีความสำคัญแล้ว ทีนี้เราจะอธิบายอย่างไรการที่เราให้มาจากอำเภอ ดิฉันคิดว่าเพียงแต่ให้คนรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมในการมาจากอำเภอของเขา แต่มันไม่ได้เป็นผู้แทนของอำเภอ ตรงพื้นที่มันไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดแต่เป็นกลุ่ม เพราะฉะนั้นดิฉันอาจจะเป็นตัวแทนของกลุ่มสตรี แต่ว่าดิฉันอยู่กรุงเทพมหานคร แต่ถ้าพอตีไปทำงานอยู่ที่ไหน ดิฉันก็ใช้ชื่อไปลงตรงนั้นก็ใช้ได้ไหม ไม่ได้ผิดอะไร แล้วแต่เขาจะเลือกเราหรือเปล่า ทีนี้ถ้าเป็นอย่างนี้เรากลับมาใช้ชื่ออะไรของพื้นที่แล้วไปผูกกับสภาพเมืองด้วย ดิฉันว่าเรากำลังจะกลับไปหลักคิดคนละแบบ หลักคิดที่ว่าเป็นตัวแทนของชุมชนของพื้นที่เป็นหลัก เราจะตอบไม่ค่อยได้ เพราะ ๒ หลักมันปนกัน เราพยายามเน้นว่าความแตกต่างของ ส.ว. กับ ส.ส. คือ ส.ส. เป็นพื้นที่จริง ๆ เพราะเขาต้องตอบสนองความต้องการของพื้นที่ เขามาจากพื้นที่ แต่ ส.ว. คือกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มัน cut across ทุก ๆ จังหวัด ทุก ๆ แห่ง จะอยู่ตรงไหนก็ได้ แล้วเราจะยึดอะไรแน่ ๆ เราจะได้พูดเป็นเสียงเดียวกันได้

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ก็ต้องอธิบายซ้ำอีกทีหนึ่ง บางทีอาจารย์จूरียังไม่ได้ฟัง หลักของเราคือกลุ่มคนที่มืออาชีพทั้งหลาย เราจะกำหนดกรอบที่กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีคนที่เชี่ยวชาญหรือมีความรู้ประสบการณ์ทางด้านนั้น ๆ อย่างน้อย ๆ ๑๐ คน โดยเวลาเขาเลือกกันเขาจะไม่เลือกที่ถูกบังคับว่าต้องเลือกคนจากจังหวัดไหน จากจังหวัดไหนก็ได้ เวลาเลือกก็เลือกมาเถาะจากจังหวัดไหน มันอาจจะปรากฏว่าใน ๑๐ คนนั้นมาจากกรุงเทพฯ ทั้ง ๑๐ คนเลยก็ได้ก็ไม่ว่าอะไร หรือมาจากแม่ฮ่องสอนทั้ง ๑๐ คนเลยก็ได้ก็ไม่ว่าอะไร แต่ตอนสมัครเราอยากเปิดโอกาสให้แต่ละคนที่เขาอยู่ในพื้นที่ได้มีสิทธิทัดเทียมกัน ไม่ใช่เอาคนมหาหลงจากที่ไหนไปสมัครแทนที่เขา เพราะตัวจะสมัครที่ไหนก็ได้ ว่าตัวมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหน ทำงานอยู่ที่ไหน เกิดที่ไหน ศึกษาที่ไหน พวกนี้ก็สมัครได้ตั้ง ๔-๕ แห่ง แล้วจะไปใช้โอกาสตอนที่เขามีคนน้อยเลยไปแย่งเขาพื้นที่เขานี้ ทั้ง ๆ ที่การแย่งตรงนั้นก็ยังไม่ได้เกิดผลอะไรเลย แต่มันแสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของคนนั้นแล้ว ซึ่งเราไม่ควรจะเปิดช่องตรงนี้ ทุกคนก็มีที่ที่ตัวจะสมัครได้ตั้ง ๔-๕ แห่งก็ไปสมัครอย่าไปสมัคร เพราะว่าตรงนั้นคนน้อย ก็ไปสมัครตามที่ตัวจะสมัคร แล้วพอเวลาเลือกก็เลือกกันโดยไม่ต้องไปจำกัดพื้นที่ เวลาเราพูดกันถึงสภาพเมือง มันหมายความว่าอย่างไรครับ นี่เป็นกระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีบทบาทที่แท้จริง เพราะตัวเขาเมื่อเขาต้องสนใจเขาก็มาสมัครสมัครแล้วเขาก็เลือกกันเองแล้วเขาก็มาเป็น มาทำหน้าที่เป็น ส.ว. ไม่ใช่เป็นสภาพเมืองอย่างที่เขาคเคยคิดจะสร้างกันมา แล้วเอามาพูด พูด พูดกันแล้วก็เสนอแนะ แล้วก็จบกันไป อย่างนั้นก็ไม่ได้เรื่องอะไร เพราะฉะนั้นที่เราจับมาพูดเรื่องสภาพเมืองเพื่อว่าเป็นคำอธิบายให้เขาเห็นถึงว่าระบบการเลือก ส.ว. แบบนี้มันคือการทำให้พลเมืองมีโอกาส มีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นก็ต้องเปิดโอกาสความทัดเทียมให้เหมือนกันทุกภาค ถ้าเราไม่จัดอย่างนี้คนจากกรุงเทพฯ หรือคนจากในเมืองใหญ่ ๆ ที่สร้างชื่อเสียงไว้ก็จะถือโอกาสไปลงเหล่านั่นแทนที่คน พวกนั้นเขาก็จะหมดโอกาสเลย อย่างน้อยที่สุดเขาได้รับการเลือกเข้ามาจนถึงจังหวัด จากจังหวัดเข้ามามันก็จะได้เป็นคนจากพื้นที่เข้ามาแล้วก็มาเลือกจะได้ไม่ใช่คนจากกรุงเทพฯ ทั้งหมด เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ตกลงเท่าที่ฟังดูก็คือมีเกิด เรียน ทำงาน เสียภาษี ทั้งหมดไม่แน่ใจในเรื่องคือเกิดมันคงไม่ต้องมีเวลา แต่เรื่องเรียน เรื่องทำงาน เรื่องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เอกภีปี ถ้าบางคนเรียน ถ้าเรียนตอนประถมมันก็นานแล้วแต่ทำงานบางที่เขาฟังทำงานอยู่ตรงนั้น มันเลยกำหนด ผมก็ยังนึกว่าตอนแรก ๕ ปี ตอนหลังจะเป็น ๒ ปี ไม่รู้ก็ปีติเหมือนกัน ถ้าต้องการให้คนที่จบปริญญาตรีที่นั่นมีโอกาสสมัครด้วยก็น่าจะประมาณ ๔ ปีครับ เข้าใจว่า category มันคงมีเกิด เรียน ทำงาน เสียภาษี ก็จะมีอยู่ประมาณ ๔ ตัวนี้ละครับ

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ คือเกิดกับเรียนผมไม่ค่อยเห็นด้วย คือมีความรู้สึกที่บางคนเกิดจังหวัดนั้นจริง ตั้งแต่เกิดคือใช้เป็นที่เกิดอย่างเดียว เรียนท่านอย่างนั้น พอโตขึ้นมา มาทำงานไม่เคยกลับไปที่บ้านเลยก็มี หรือเวลาเรียนบางคนก็เป็นคนกรุงเทพฯ แต่เผอิญไปสอบติด มข. ยกตัวอย่างแบบนี้มันไม่ได้มีความผูกพันอะไรสักซึ้ง ขนาดที่จะไปสร้างประโยชน์อะไรให้ท้องถิ่น ผมขออนุญาตครับ

ประธาน : เรื่องเกิดมันเป็นถิ่นกำเนิดที่คนไทยเราถือว่ามันผูกพัน เหมือนผม ไปไหน ๆ พักนี้ผมก็ไม่ค่อยได้อยู่จังหวัดที่เกิดเท่าไร พอหลังจากอายุ ๑๒ ขวบผมก็ออกมาจากที่นั่น แต่ใครถามว่าผมเป็นคนที่ไหน ผมก็บอกว่าเป็นคนอ่างทอง คนอ่างทองถามว่ารู้จักผมไหม เขาก็บอกว่ารู้จักเพราะเป็นคนอ่างทอง มันก็ผูกพันอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่ามันอาจจะมีย่างพวกที่เป็นข้าราชการย้ายไป ๑ ปี ๒ ปี โดยเฉพาะตำรวจจะเร็วหน่อย ถ้าเป็นผู้ว่าฯ นายอำเภอจะอยู่กันนาน มันก็จะมีข้อยกเว้นบ้าง เพราะฉะนั้นเกิดผมคิดว่าน่าจะต้องเอาไว้ แต่เรียนยังสงสัยมันจะเป็นอย่างที่ท่านอาจารย์อมรว่า แล้วจริง ๆ สังคมตอนที่ไปเรียนมันก็คือสังคมในหมู่นักศึกษา มันไม่ได้ไปก้าวล่วงไปถึงรู้จักกับชาวบ้าน เว้นแต่เขาติดใจแล้วเลยเปลี่ยนย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่นั่น อย่างนั้นก็ไปอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเรียนจะไม่เอาก็ได้ แต่เกิดควรเอาไว้ก็จะมีเกิด มีภูมิลำเนารวมทั้งทะเบียนบ้าน แล้วก็เสียภาษี แล้วก็ทำงานหรือประกอบกิจการ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธาน ๓ ตัวเลือกนี้หรือทั้งนั้นใช้ไหมครับ

ประธาน : หรือทั้งนั้น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เกิดก็ได้ หรือมีภูมิลำเนาอยู่ประมาณ ๑ ปีอะไรอย่างนี้

ประธาน : ถ้าภูมิลำเนาจะเอา ๑ ปีก็ได้ เพราะว่าเขาย้ายไป ๑ ปี ไม่ใช่เคย ปีของเรา ณ วันที่สมัครมาแล้ว ๑ ปี ที่ต้อง ๑ ปีว่าไม่ใช่พรุ่งนี้จะไปสมัครวันนี้เลยย้ายทะเบียนเข้าไปอยู่ อันนั้นก็ต้องมี ๑ ปี

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ สมมุติว่าดิฉันเคยอยู่จังหวัดหนึ่งหลายปี และผูกพันจริง ๆ แต่โดยหน้าที่การงานถูกย้ายไปอยู่อีกที่หนึ่ง แต่ดิฉันยังยึดตรงนั้น เคยทำงานอยู่ตั้งหลายปีแล้วรักที่นั่น ก็หวังว่าวันหลังจะไปตายที่โน่น มันได้ไหมถ้าในกรณีอย่างนั้นเพราะเขาเคยอยู่หลายปีคะ

ประธาน : แล้วแต่เอา เอาไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : คือผมคิดว่าน่าจะมองในแง่ปัจจุบันว่า ณ เวลาที่เขาไปสมัคร เขามีความผูกพันจะทำประโยชน์อะไรจากตรงนั้น คือพูดง่าย ๆ เขาต้องให้มีการเลือกกันเอง ณ ตรงนั้นใช้ไหม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประทีป ๒/๓

ก็ต้องอาศัยความผูกพันเป็นที่รู้จักกันพอสมควร มีประเด็นอยู่ตรงนั้นมากกว่า ผมคิดว่าถ้า ๑ ปี ก็กันประเภทพรรัฐธรรมนูญร่างเริ่มออก เห็นแว่ ๆ ก็ย้ายรอเลย ถ้า ๑ ปีเราต้องเลือก สมมติรัฐธรรมนูญผ่าน เลือก ส.ว. หลังประกาศใช้ก็ประมาณ ๑ ปี ก็น่าจะดีกว่า ถ้าไม่อย่างนั้นพวกก็จะมั่ววิธีอย่างนี้ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : กราบเรียนที่ประชุม ผมเข้าใจว่าที่เรากำหนด พูดว่าเราควรจะทำให้เขาเข้าได้หลาย ๆ ที่มันจะได้ไม่มีการกระจุกตัวกัน พอเข้าไปได้หลาย ๆ ที่ช่องทางที่เขาเข้า เขาเข้าตรงไหนก็ได้ แต่เราอยากให้ประชาชนในที่นั้น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เพราะฉะนั้นผมว่าเรียนก็ไม่แน่ เพื่อจะไปเรียนแล้วครูบาอาจารย์ยังอยู่ทั่วว่านี่เป็นลูกศิษย์เราสมัยเรียนความประพฤติมันแย่มาก หรืออะไรอย่างนี้ ถ้าหลักมันอยู่ตรงที่ว่าเรากระจายให้คนเข้าได้หลาย ๆ ที่โดยไม่มาเบียดกระจุกตัวกันที่ใดที่หนึ่ง ๒. ทำให้คนตรวจสอบได้ ผมว่าคุณสมบัติมันน่าจะกว้าง ไม่น่าจะเป็นแคบ

ประธาน : เชิญครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน ผมเข้าใจว่าถ้ายังคงเรื่องเกิดก็ไม่ติดใจอะไร ผมเข้าใจว่ากลุ่มพวกนี้มันเน้นในเรื่องเขาอยู่ที่นั่น แล้วเขาทำประโยชน์กับที่นั่น บางคนบางกลุ่ม อย่างเช่นพวกเอ็นจีโอทั้งหลายหรือกลุ่มประชาสังคมหรือกลุ่มอะไรต่าง ๆ เขาอาจจะมึมึลำนานตรงนั้น แต่เขาไม่เคยทำตรงนั้น เขาไปทำที่อื่นไปทั่วเลย เขามีชื่อที่อื่น แต่เขาไม่มีชื่อที่บ้านเกิดเขาเลย พวกนี้ในเรื่องอื่น อย่างเรื่องเรียน หรือเรื่องอะไร อย่างที่ท่านประธานว่ามันคนละสังคมในการทำงานในการที่จะเอามา ผมเข้าใจว่ามันควรจะตั้งอยู่ที่ว่าเรื่องเกิด เรื่องเขามีถิ่นที่อยู่ เรื่องที่เขาไปทำงานมาว่าเขาเคยทำงานที่ไหนที่ทำให้คนรู้จักเขา ที่เขาทำประโยชน์ให้ท่าน แต่ในเรื่องถิ่นที่อยู่ดูตามทะเบียนบ้าน ถ้ากำหนดน้อยไปอย่างที่ผ่านมา เวลาที่มีการเลือกตั้งก็โยกย้ายทะเบียนบ้านกัน มันก็ทำเป็นปีเท่าที่เคยเห็นมา ท่านประพันธ์ท่านก็น่าจะรู้ เพราะฉะนั้นถ้ากำหนดน้อยเกินไปมันก็อาศัยประโยชน์ในการที่ว่าช่วงเวลาสั้น ๆ ก็โยกเตรียมตัวกันไว้ก่อนเพื่อจะไปลงกัน ถ้า ๕ ปีมันก็อาจจะนานไป ผมเข้าใจว่าน่าจะประมาณสัก ๓ ปี สำหรับเรื่องทะเบียนหรืออะไรพวกนี้ ส่วนเรื่องการทำงานจะเอาหลักฐานตรงไหนที่ทำให้เขาเห็นว่าทำงานอยู่ในพื้นที่นั้น เพราะมันเรื่องทำงานสาธารณประโยชน์ หรือทำงานเพื่อประโยชน์มันไม่มีใครรับรองให้ ตรงนี้มันจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างไรแค่นั้นเอง

ประธาน : เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมว่าถ้าจะเอาหลักที่ค่อนข้างจะแน่นอนถิ่นกำเนิดน่าจะสืบประวัติได้ อย่างน้อยที่สุดเขาต้องอยู่ถิ่นกำเนิดเขาหลายปีกว่าจะย้ายมา

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

แล้วนักการเมืองชอบพูดนะ เขาเกิดที่นั่น เป็นชาวนาอยู่จังหวัดโน้นจังหวัดนี้ นักการเมืองเขาจะชอบอ้างอ้างถิ่นกำเนิด อีกอันหนึ่งก็คืออาจจะสืบไปว่าเชื้อชาติ ชาติพันธุ์เชื้อชาติอะไร อย่างพวกลาวพวน แถวลพบุรี มีที่บ้านหมี่พวกลาวพวน มีชาติพันธุ์ อย่างน้อยที่สุดเขามีญาติพี่น้องอยู่ที่นั่น หรือว่าคนที่อพยพมาจากลาว มาจากหลวงพระบางเขาก็อยู่แถบเดียวของเขา เราก็อาจจะพูดได้ว่าเขามีถิ่นกำเนิดที่ไหน ผมว่าถิ่นกำเนิดน่าจะเป็นตัวที่วัดได้มากกว่าไปเรียน ไปศึกษา หรือว่าไปอยู่ในภายหลัง อย่างน้อยที่สุดเขามีชาติเชื้อ ถิ่นกำเนิดของเขา และในทะเบียนบ้านเขาก็บอกว่าเกิดที่ไหน อันนี้น่าจะชัดเจนกว่าอย่างอื่น ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ตกลงเอาหรือไม่เอาโรงเรียน

เลขาธิการ : ท่านประธานครับ ถ้าจะเป็นไปได้หรือไม่อย่างไร ถ้าเราใช้มาตรฐานคล้าย ๆ กับมาตรฐานของ ส.ส. จะได้ไม่แย้งกัน

ประธาน : ส.ส. เขาใช้อย่างไร

เลขาธิการ : ส.ส. ใช้ ก. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ข. เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

ค. เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ง. เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งแล้วแต่กรณีเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี เพราะถ้าไปเติมภาษีเข้าไปอีก เดียวมันจะไปเข่ง กลายเป็นว่า ส.ว. มากกว่า ส.ส. เขตเสียอีก

ประธาน : เอาไหม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ใน passport เขาระบุนะครับ เกิดที่สุพรรณบุรี เกิดที่กรุงเทพฯ เกิดเชียงใหม่ ใน passport ก็ระบุว่าถิ่นกำเนิดที่ไหน

ประธาน : ผมสงสัยมานานแล้วเขากำหนดไว้ทำไมใน passport แล้วผมไปต่างประเทศ ต่างประเทศมันจะรู้ไปทำไมว่าผมเกิดที่อ่างทองหรือที่กรุงเทพฯ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อย่างน้อยก็ไม่เกิดที่กรุงเทพฯ หมดครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ ถ้าท่านประธานถามผมก็ยืนยันเหมือนเดิม สิ่งที่เราต้องการท่านประธานก็พูดเสมอว่า all walks of life ท่านประธานเน้นตรงนั้น เพราะฉะนั้นวิธีการได้มาซึ่งวุฒิสมาชิกมันคนคงละแบบกัน และหน้าที่การทำงานความรับผิดชอบมันก็ไม่ใช่ว่า

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เป็นหน้าที่ของ ส.ส. เพราะฉะนั้นการที่มันอาจจะเขย่ง หรืออาจจะไม่มีเกณฑ์ หลักเกณฑ์อะไร ที่มันคล้ายกันมันก็น่าจะตอบคำถามของสังคมได้ครับ

ประธาน : คือถ้าเอาง่าย ๆ ไม่ต้องอธิบายมากก็ใช้หลักเดียวกับ ส.ส. แต่ถ้าเราคิดว่า มันควรจะเป็นเรื่องพิเศษแตกต่างไปจาก ส.ส. ก็ไปหาคำอธิบายเอาหน่อยว่าทำไม แล้วจะเขียนตามที่เรา อยากจะเขียน เอาอย่างไรก็ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมสนใจประเด็นคุณธนาวัฒน์ คือผมว่า ถ้าคนทำงานอยู่ในที่นั้นเราจะมีวิธีการที่จะให้เขาลงสมัครได้อย่างไร เช่น สมมุติว่าภาคประชาสังคม ไปเลี้ยงช้างอยู่ที่เชียงใหม่แล้วเขามีเครือข่าย เพราะว่าเวลาเขาลงสมัครเขาก็ต้องอาศัยเครือข่ายที่ต้อง เลือกรับ เขาเคยทำงานอยู่ที่นั่นจริง เขามีพรรคพวกจริงแต่เขาก็ควรจะมีสิทธิลงสมัครตรงนั้น แต่ที่นี้ ตัวคำยืนยันที่คุณธนาวัฒน์ถามผมว่าน่าสนใจ อย่างการศึกษามันไม่ยาก ๔ ปี ๕ ปี มันมีตัวบ่งบอกได้ แต่พอการทำงานมันเป็นหัวใจสำคัญด้วยนะ แล้วก็ต้องอาศัยเครือข่ายของเขาด้วยเวลาไปเลือกกันเอง ถ้าเราไปตัดตรงนี้ผมว่าน่าเสียดายมากเลย

ประธาน : ตรงนั้นเราคงต้องเอาให้มันชัด คือต้องมีสถานที่ทำงานหรือสถานที่ประกอบ ธุรกิจในสังคมนั้น ชนิดที่ไปจับฉวยเดินขบวนเสร็จแล้วกลับมาคนรู้จักทั้งจังหวัด แต่จะให้กลับไปสมัคร ที่นั่นมันก็กระไรอยู่ แต่แบบนั้นมันก็ไม่ค่อยเป็นธรรมเท่าไร ก็ต้องมีสถานที่ทำงาน เช่น ถ้าเขาไปดูแล เรื่องมอญที่กาญจนบุรี ตั้งกระทู้ตอบดูอยู่ ๕ ปี โอเคพอใช้ได้ มอญเขาจะเรียกร้องที่ดินก็ไป organize ให้เขาเสร็จเรียบร้อย แล้วเขาทางอีสานเรียกร้องวิ่งไปทางอีสานก็รู้จักหมด คนอย่างนั้นสมัครที่ไหนก็ได้ เพราะรู้จักทั่วประเทศอยู่แล้ว ก็ไม่เป็นอะไร ก็ต้องสถานที่ทำงานก็เอาหลักฐานไปให้เขาดู ต้องใช้สถานที่ ทำงาน ไม่อย่างนั้นมันจะวุ่นวายไปหมดเลย ถ้าเคยทำงาน อาจารย์อมรอาจจะเคยทำงาน ๒๐ จังหวัด ๓๐ จังหวัด เพราะไปมาทั้งนั้น

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ผมจำได้อย่างของสภาที่ปรึกษาช่วงที่เขา ให้ยื่นใบสมัครกันเขาบอกว่าหลักฐานการแสดง เช่น ใบผ่านงาน ปกติถ้าทำงานที่ไหน ถ้าไม่ได้มีเรื่องราว ขนาดถูกไล่ออก เขาคงออกใบผ่านงานให้ได้ แล้วอาจจะมีหลักฐานอื่น ๆ ที่สามารถแสดงได้ เขาก็ไม่ได้ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้กว้าง บางคนก็เอารูปถ่าย ภาพถ่ายที่เคยไปร่วมกิจกรรมในบริษัทในฐานะลูกจ้าง มันก็ทำได้ครับ

ประธาน : คือถ้าเราใช้คำว่าสถานที่ทำงานก็คงจะไม่มีปัญหา เชิญ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธาน พยายามนั่งคิดตาม ถ้าหลักก็คือว่าเราอยาก
ได้คนที่มีคล้าย ๆ กับ affiliation อย่างใดอย่างหนึ่งกับจังหวัดนั้น เพราะตอนนี้เรานิยามว่าเป็นจังหวัด
คำว่า affiliation ในทางปฏิบัติมันก็มีอยู่ ๓ ๔ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกิด เรียน ทำงาน มีภูมิลำเนา
เสียภาษี นี่คือ affiliation ที่เป็น possible affiliation ที่มันมีอยู่มันมีแค่นี้ มันไม่น่าจะมีอะไรมากกว่านี้
คำถามก็คือบางที่ตอนที่เรถกกัน ถ้าหลักคือเราเปิดเพื่อที่จะให้คนที่ มี affiliation ในทางใดทางหนึ่ง
และมีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญได้เข้าไปสมัครเราก็ไม่น่าจะไปจำกัดด้วยเหตุผลที่ निकออก
ตอนที่เรานั่งคุยกัน เพราะมันจะมีเหตุผลที่เรานึกไม่ออกอีกเหมือนกัน คือตอนที่เรานั่งคุยกันเรานึก
เหตุผลบางอย่างออก แต่บางทีกลับไปบ้านเราก็นึกเหตุผลอีกแบบหนึ่งออกเหมือนกัน ผมคิดว่าถ้าหลัก
คือเปิด แล้วเรานึกออกว่า ผมขออนุญาตให้ภาษาอังกฤษเพราะนี่ไม่ออกว่าจะใช้อะไร possible
affiliation ปกติในชีวิตหนึ่งก็มีเรื่องภูมิลำเนา เกิด ทำงาน เรียนหนังสือก็มีอยู่แค่นี้เราก็เปิด แต่ถ้าเราจะ
จำกัดมันด้วยเหตุผลบางอย่างตอนที่เรานึกออก บางที่มันอาจจะไปค้ำกับหลักที่เราเปิด คือถ้าเราจะเปิด
ก็เปิด มันก็จะได้เป็นไปตามหลัก เวลาอธิบายก็อธิบายง่ายว่าหลักนี่คือเปิด แล้วเปิดหาคนที่ มี
ความสัมพันธ์ มีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์แล้วก็มีความผูกพันกับพื้นที่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
เป็นเวลาไม่น้อยกว่า สมมติ ๕ ปีก็ ๕ ปีไปมันจะได้อธิบายง่าย ไม่ต้องไปหยิบว่าอันนี้เป็นข้อยกเว้นไม่ได้
อันนี้เป็นข้อยกเว้นไม่ได้ คือหลักก็เป็นหลักใหญ่ไปเลย ก็อยากจะเรียนเสนอว่าถ้าเราคิดถึงหลักตรงนี้
เราก็มองไปตามหลัก กลายเป็นว่าเรานึกข้อยกเว้นออกทีหนึ่ง เราก็ตัดตรงนั้นออกที หลักมันจะเสียครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในส่วนของเรื่องที่อยู่ผมว่าก็น่าจะเอาตามคุณสมบัติของ ส.ว.
ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ซึ่งคุณสมบัติเดียวกับ ส.ส. คือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ๕ ปี เกิดในจังหวัดนั้น
หรือว่าศึกษา เคยรับราชการ เราก็เพิ่มอีกเรื่องหนึ่งก็ได้ เพราะว่าอันนี้เขาไม่ได้พูดถึงที่ทำงาน ไปพูดถึง
เฉพาะคนที่รับราชการ ซึ่งมันอาจจะมีการนิยามซึ่งเป็นชาวบ้าน ซึ่งเขาทำงานแต่เขาไม่ได้รับราชการ
เขาอาจจะเพิ่มไปในส่วนนั้น แล้วส่วนที่ให้ใช้ภาษีบำรุงท้องถิ่น หรือว่าการเสียภาษีโรงเรือนอะไร ในของ
ท้องถิ่นก็มี ถึงแม้ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แต่ถ้าหากว่ามีการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่น หรือเสียภาษี
ติดต่อกัน ๓ ปีก็ให้มีคุณสมบัติได้ก็อาจจะเพิ่มเข้าไป อย่างเช่น เสียภาษีบำรุงท้องถิ่น ๕ ปี อยากรู้ก็อาจจะ
เพิ่มเข้าไปหรือทำงานในนั้นมาแล้ว ๕ ปี ซึ่งในขั้นตอนการรับรองคุณสมบัติอย่างที่คุณเมธามาอธิบาย
ก็จะมีหลักฐานของทางราชการบ้าง อะไรบ้าง แต่ส่วนหนึ่งก็คือถ้าไม่มีก็ให้เจ้าหน้าที่เขารับรองก็ได้
นายอำเภอกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอะไรเขาก็รับรองได้ว่าคนนี้อยู่จริง ๆ ๕ ปีแล้ว อะไรอย่างนี้

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ คือจริง ๆ ถ้าพูดถึงหลักการเรากำลัง เหมือนกับจะเปิดโอกาสให้คนที่ ถ้าเราจะบอกว่าห้องที่คือห้องที่จริง ๆ มีโอกาสในการที่เข้ามาสมัคร ส.ว. ในกลุ่มอะไรก็แล้วแต่ และเรื่อง ๕ ปี เรื่องอะไรต่ออะไร เรากำลังวางเกณฑ์เพื่อที่ไม่ให้คนนอกพื้นที่ เข้ามาสวมสิทธิของคนในพื้นที่ ที่นี้การที่เราจะกันแบบกีดกันไปเลยก็เหมือนกับว่าเป็นการละเลย ความผูกพันที่คนคนนั้นเขาอาจจะมีอยู่จริง ๆ เนื่องจากเขาเพิ่งย้ายมา ๕ ปี ๑๐ ปีอะไรก็แล้วแต่ เพราะฉะนั้นเราก็เปิดตรงส่วนนี้ให้ จริง ๆ เราคงต้องบอกว่าที่กำหนดพื้นที่นั้นเพื่อให้โอกาสคนในพื้นที่นั้น จริง ๆ ที่จะเข้ามาสู่กระบวนการเลือกเป็น ส.ว. ได้ เรื่องอื่น ๆ ก็เป็นแต่เพียงเพื่อกันไม่ให้คนนอกมาใช้สิทธิ แทนพวกนั้นเท่านั้นเอง ผมคิดว่าหลักมันอยู่ตรงนั้น ที่นี้พอหลักตรงนั้นอะไรที่มันแสดงถึงความผูกพันกับ พื้นที่อยู่พอสมควรเราก็ไล่ดู แน่นนอนถึ้นเกิดอย่างที่ท่านประธานว่าก็จริง เวลาใครพูดว่าอยู่บ้านไหน คนบ้านนั้นบ้านนี้ ส่วนใหญ่ก็ไปพูดถึงฐานที่เกิดเขา เรื่องของการที่มีภูมิลำเนาอยู่กี่ปี ๆ อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่ง ในการที่แสดงถึงความผูกพันกับพื้นที่นั้นอยู่พอสมควร ซึ่งถ้าตรงจุดนี้เป็นหลักการที่ผูกพันกับพื้นที่ พอสมควร ก็ควรให้มันระยะยาวพอสมควรคืออาจจะไม่ใช่ปีเดียว อาจจะเป็น ๕ ปีเหมือน ส.ส. เหล่านั้นก็ได้ เพื่อแสดงถึงความเป็นคนของพื้นที่นั้น เรื่องของการศึกษา คือการศึกษาในส่วนตัวผมก็ถึงเล คือเนื่องจากว่าศึกษาประเทศไทยเราไม่ใช่ใครคิดอยากศึกษาตรงไหนมันก็ได้ มันต้องผ่านกระบวนการ สอบคัดเลือกต่าง ๆ เหล่านั้น แล้วกระบวนการคัดเลือกไปอยู่ตรงนั้นมันกลายเป็นเหมือนกับทำให้ได้ สิ่งตรงนั้นมาหรือไม่ นั่นก็เป็นประเด็นหนึ่ง ส่วนทรัพย์สินนั้นก็อาจจะต้องคิดนิดหนึ่ง คือในส่วนตัวผม ผม รู้สึกว่าบางที่ทรัพย์สิน มีทรัพย์สินเสียภาษีบำรุงท้องที่ต่าง ๆ เหล่านั้นอาจจะไม่ใช่เป็นตัวที่แสดงผูกพัน ตัวเขาอยู่มาก ผมว่ารุ่นเราหลายคนอาจจะซื้อที่ดินต่างจังหวัดเยอะ บางคนอาจจะมีเป็น ๑๐ จังหวัดก็ได้ คือมี เพื่อนมาขาย ๒ ไร่ซื้อก็ซื้อ แล้วก็เสียภาษี จริง ๆ ถ้าถามว่าไปผูกพันกับพื้นที่ มี bonding กับพื้นที่นั้นหรือไม่ ผมก็ยังสงสัยอยู่ ถ้าเรายึดหลักนี้ได้มันก็น่าจะกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ได้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : อภิชาติครับ ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์ธิตินันท์ครับ เพราะอย่างทรัพย์สินเราไปซื้อที่โน่นที่นี้ไว้ได้แล้วเราก็เสียภาษีบำรุงท้องที่ในจังหวัดนั้น ๆ บางที่เราไม่เคย ไปจังหวัดนั้นเลยเราอาจจะมีใบเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินจังหวัดนั้นได้ ผมว่าเราไม่น่าจะไปวาง เกณฑ์อะไรมากมายครับ เขาเข้ามาเป็น ส.ว. จังหวัดนั้นเขาก็หวังว่าเขาจะมาสร้างเกี่ยวข้องสร้าง ความเจริญให้จังหวัดนั้น ก็ดูว่าเขามีความเกี่ยวพันกับจังหวัดนั้นพอสมควรก็น่าจะใช้ได้แล้ว อย่าง ๕ ปี มันก็มากไป อย่างเอาตัวผม ผมเป็นผู้พิพากษาเชียงใหม่ ๔ ปี ภูเก็ต ๒ ปี ราชบุรี ๓ ปี เวลาผมจะสมัคร ผมก็ต้องมานั่งดูผมควรจะไปลงที่ไหน ที่ผมรู้จักคนที่พอสมควรที่เขาจะสนับสนุนผมได้ เลือกผมเข้าไป

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไม่ใช่แค่เวลา บางทีเวลามันก็ไม่แน่นอนเหมือนกัน ผมอยู่เชียงใหม่ ๔ ปีไปอยู่ในช่วงเวลาที่มันกำลังเหมาะ เป็นอธิบดี เป็นรองอธิบดีมันอาจจะรู้จักมากกว่าไปนั่งเป็นผู้พิพากษาอยู่เฉย ๆ ไปนั่งทำงานโดยไม่ได้ออกไปสู่สังคม สู่สาธารณะ ๕ ปีมันอาจจะไม่เท่ากัน หรือว่าอยู่ ๖ ปีก็ไม่เท่ากับผมอยู่เชียงใหม่ ๔ ปี ผมเป็นอธิบดี รองอธิบดีออกตำแหน่งบริหารมันจะวิ่งไปเกี่ยวข้องกับคนทั้งหลาย ผมก็รู้จักคนเยอะ ผมก็ต้องพิจารณาตัวผมว่าผมจะเอาตรงไหน ไม่ใช่อยู่ที่ระยะเวลา อยู่ที่ความน่าจะได้รับการสนับสนุนจากคนในพื้นที่นั้น พอที่ผมจะไม่เสียเงิน ๕,๐๐๐ บาท ค่าสมัครฟรี ไม่ใช่ผมจะดูว่าเป็นผู้พิพากษาอยู่เชียงใหม่ นานกว่าที่อื่นผมก็ไปลงที่นั่น ไม่ใช่ครับ บางทีผมอยู่ราชบุรี ๒ ปี ผมอาจจะได้คนรู้จักมากกว่าผมแล้วราชบุรี ๒ ปี เอาที่เรียน ราชบุรีผมไม่ได้เป็นแค่ผู้พิพากษา ๒ ปี ผมก็เรียนอีก ๒ ปี เรียน ๗ เรียน ๘ ผมก็มีเพื่อนพอสมควร รู้จักพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนผมที่เรียนด้วยกันมันสนิทสนมกันมันก็ได้กำลังสนับสนุนอยู่เยอะเหมือนกัน ผมว่าเราน่าจะปล่อยให้มันเป็นโอกาสของเขา ให้เขาตัดสินใจว่าเขาควรจะไปลงที่ไหน เขาตัดสินใจเขาเอง ส่วนเรามีเกณฑ์จำกัดพอสมควร ให้คุณเกี่ยวข้องกับจังหวัดนั้น ๆ พอควร ไม่ใช่คุณไม่เกี่ยวข้องอะไรเลย ผมว่าน่าจะพอแล้วครับ ขออนุญาตแสดงความเห็นเท่านี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เรียนที่ประชุม คือผมขออนุญาตสอบถามหลักเราก่อน ตามความเข้าใจผม ผมไม่ได้เข้าใจอย่างอาจารย์นิติพันธุ์ คือเราไม่ได้กำหนดหลักนี้ขึ้นมาเพื่อทำให้กันคนนอกพื้นที่ ไม่อย่างนั้นคำอธิบายมันจะกลายเป็นว่า ส.ส. มาจากพื้นที่ มันจะใกล้เคียงเข้าไปในหลักกว่าเป็น ส.ส. พื้นที่ ที่นี้เราไม่ได้เอา ส.ส. พื้นที่เพียงแต่ที่เรากำหนดหลักนี้ขึ้นมาว่า ๑. ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนร่วมกันตรวจสอบ ๒. ทำให้คนที่เป็นผู้สมัครมีโอกาสเลือกในที่สมัครได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในสาขาที่เขามีความรู้ความชำนาญ ผมคิดว่ามันจะเป็นแบบนี้

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ผมขออนุญาตท่านประธานครับ คือจริง ๆ ผมไม่ได้พูดถึงเรื่องการผูกพื้นที่ คือในเบื้องต้นผมเข้าใจว่าสิ่งที่เรา design เรื่อง ส.ว. นี้ เราไม่ได้เอา ส.ว. ไปผูกกับพื้นที่ แต่สิ่งที่เรากำหนดให้มีความผูกพันกับพื้นที่ ก็เพื่อให้คนในพื้นที่มีโอกาสเข้ามาสมัคร ส.ว. ได้ หรือพูดอีกคำหนึ่งมีโอกาสที่จะได้รับการเลือกมากกว่า ถ้าสมมุติมีคนต่างพื้นที่ เช่น มีคนดัง ๆ เยอะแยะที่คนเขารู้จักกันไปลงในพื้นที่นั้น ทั้ง ๆ ที่เขาไม่มีส่วนสัมพันธ์ในพื้นที่นั้น ผมเข้าใจว่าหลักเรา เราคือตรงนี้ เพราะสิ่งที่เรากำลังพูดตะก็บอกว่าเพื่อกันหมาหลงใช้ใหม่ กันหมาหลงไปลงในเขตนั้น การที่เราวางไม่ว่าจะปี ๒ ปี ๓ ปีอะไรก็แล้วแต่เพื่อที่จะ block คนที่ฉวยโอกาสในกรณีที่ไม่มีคนสมัครในพื้นที่นั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ประทีป ๒/๙

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

หรือมีคนสมัครน้อย หรือคนสมัครที่รู้สึกลัวว่า no name ตัวเองก็ไปสวมเสีย เพราะฉะนั้นหลักการตรงนี้
ที่ผมเข้าใจว่าเรากำลังเพื่อป้องกันไม่ให้มีใครฉวยโอกาสจากการมีคนสมัครลงพื้นที่นั้นน้อยเข้าไปสมัคร
เข้าไปใช้สิทธิตรงนั้นเอง อันนั้นคือความเข้าใจของผม

- ๓/๑

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมว่าใกล้เคียงกันนะครับอาจารย์ เจตนารมณ์เราที่เรา
อยากจะให้คนในพื้นที่ได้เป็น ส.ว. มันจะกลายเป็น ส.ว. มาจากพื้นที่ อาจารย์นี่ออกใช้ใหม่ครับ
เวลาเราสื่อสารมันจะเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าสมมุติเราบอกว่า ๑. อยากให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม
ในกระบวนการการตรวจสอบ ผมว่าอันนี้มันชัด ๒. ก็คือว่าทำให้ผู้สมัครเขามีโอกาสใช้สิทธิของเขา
ใช้ความรู้ความสามารถของเขาไป มันยึดโยงไปกับสิ่งที่เรากำหนด เช่น ภูมิภาคไหนอะไรพวกนี้
ผมว่าคำอธิบายพวกนี้มันพอไปได้ แต่ถ้าเราไปอธิบายในเชิงพื้นที่มากมันจะกลายเป็น ส.ว. พื้นที่นะครับ

ประธาน : มันจะผสมผสานกันนิดหนึ่งครับคือคนที่สมัครเข้ามามันจะเป็นทั้งคนเลือก
และคนถูกเลือก การที่เรากำหนดเพื่อให้มันมาจากหลากหลายพื้นที่เพื่อให้ประชาชนทั่วทุกพื้นที่
มีโอกาสในการเลือกและถูกเลือก แต่เวลาตอนถูกเลือกเราไม่จำกัดพื้นที่เลือกจากที่ไหน แต่ว่า
คนเลือกมันจะมาจากทุกพื้นที่ อันนี้คือจุดที่เราเน้นเพื่อให้มันทัดเทียมกันแล้วก็เมื่อแต่ละคนมีสิทธิ
ที่จะสมัครได้ในหลายที่ ก็ต้องไปสมัครในที่ที่ตัวมีสิทธิจะได้ไม่กระโดดไปตรงโน้นที่ ตรงนี้ที่
ตรงนี้ต้องเข้าใจตรงกันนะครับ เวลาใครหลักก็ต้องตื่นขึ้นมาฟังหน่อยเพื่อเวลาไปอธิบายจะได้ไป
อธิบายได้ตรงกัน เพราะเวลาไปที่มันยากเหลือเกิน เมื่อวานนี้อาจารย์ชาติชายไปเสียท่าแนวหน้า
หรืออย่างไร ไปต่อเติมให้อีกประโยคหนึ่ง

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตครับ ผมก็เป้ไปเหมือนกัน บางคนเลือกมา
จากพื้นที่ ๑๙ กลุ่มใช้ใหม่ เขาก็มาจากทั่วประเทศ สมมุติผมตัดสินใจลงสมัครที่เชียงใหม่แล้วเวลา
เลือกคนเลือกก็มาจากทั้งประเทศใช้ใหม่

ประธาน : ไม่ครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : เบื้องต้นจะต้องมาจากพื้นที่เชียงใหม่ก่อนใช้ใหม่ครับ
ก่อนที่ผมจะมาสู่ระดับประเทศ

ประธาน : ไม่ครับ ถ้าท่านไม่ใช่เป็นเชียงใหม่แล้วไปสมัครที่เชียงใหม่ คนที่มาเลือก
ไม่ใช่มาจากเชียงใหม่แล้วมาจากกรุงเทพมหานคร

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : คนในพื้นที่นั้นก็เลือกผมไม่ได้แล้วใช้ใหม่ครับ

ประธาน : สมมุติว่าเขาเลือกท่านมา แต่ว่าท่านจะไม่ใช่เป็นคนที่มาจากเชียงใหม่
เพราะท่านไม่ได้มีความผูกพันอะไรกับเชียงใหม่เลย เพียงแต่ว่าอาจจะมีสตางค์มากกว่า
เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราต้องการคือว่าให้คนที่เข้าเป็นคนเลือกและคนถูกเลือกมันมาจากหลากหลาย
พื้นที่จะได้กระจายกันไปทั่ว ๆ ส่วนความผูกพันที่ว่าต้องการนั้นจะผูกพันสั้น ยาว อะไรก็ไปว่ากัน

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ผมได้ฟังอาจารย์ศุภชัยพูดเราเถียงกันว่า ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี เลยอย่าเถียงกันดีกว่า เขียนอย่างที่ว่าอาจารย์ศุภชัยว่าเขียนไปว่าคนที่สมัครต้องเป็นผู้ที่เกิดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน ศึกษา หรือมีความผูกพันด้านอื่น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด อีก ๔ เดือนข้างหน้าค่อยไปเถียงกัน ไม่ว่าจะด้านไหนก็หลักเดียวกัน ถ้าคุณให้เขา ๔ ปี อย่างอื่น ก็ต้อง ๔ ปี เหมือนกันหมด

นายภัทร คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับเมื่อวานอาจารย์ศุภชัยท้วงอันหนึ่งซึ่งผมว่าเป็นประเด็นอยู่ คือว่าอย่างคนพิจารณาต้องกำหนดระยะเวลาของการพิจารณา ผมว่าไม่น่าจะต้องกำหนด

นายภัทร คำพิทักษ์ : อาจารย์ศุภชัยท้วงเมื่อวานว่าคนพิจารณา คือเราไปกำหนดคุณสมบัติต่าง ๆ ใช้ใหม่ว่าจะต้องความรู้ ความชำนาญในรอบ ๑๐ ปี แต่ที่นี้ช่อง ๑ ใน ๒๐ ของเรา subset ในนั้นคือว่าเป็นผู้พิจารณาด้วย ที่นี้พอเป็นผู้พิจารณาแล้วก็ต้องเข้าเกณฑ์ ๑๐ ปี ความพิจารณาผมว่า มันไม่เกี่ยว บางทีมันอาจจะเป็นคนที่ไม่ได้อยู่แต่ว่าวันรุ่งขึ้นตาบอดอย่างนี้ แต่ความรู้ความสามารถ เขามี มีทักษะต่าง ๆ อยู่ ผมว่า ๒๐ กลุ่มนั้นมันมีเงื่อนไขเรื่องความพิจารณาอยู่ ผมว่าอันนี้เราอาจจะต้องไปดูรายละเอียดกันอีกทีหนึ่งครับ

ประธาน : เมื่อวานที่เราเขียนเราไม่พูดถึงระยะเวลา ให้ไปออกกฎหมายลูก

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันว่าอย่าไปลงรายละเอียดอย่างนั้น ดีกว่ากระมัง เดี่ยวคนพิจารณาจะประท้วงขึ้นมาอะไรต่ออะไร เขาพิจารณาแล้วอย่าไปบอกว่า พิจารณาแล้ว พิจารณาแต่กำเนิด พิจารณาที่ปี

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันมีดีกรีของการพิจารณา ตาบอดข้างเดียว หูหนวกข้างเดียว ดีกรีมันต่างกันนะครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : อย่าเสียด่ามัน vary petty มันหยาบหยาบจุกจิกกับ รายละเอียด

ประธาน : แต่ไม่ลงระยะเวลาเลย สำหรับกรณีอื่น ๆ ไม่ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : คำที่ดิฉันยังคิดไม่ตกคือ ผู้ด้อยโอกาสว่าจะนิยามอย่างไร แล้วใคร qualify ผู้ด้อยโอกาส อันนี้ดิฉันคิดว่าเราไม่ได้พูดถึงเรื่องผู้ด้อยโอกาส

ประธาน : คำนี้มันมาจากอาจารย์ เพราะอย่างนั้นอาจารย์ต้องนิยามให้เรา เพราะเรานึกไม่ออกเหมือนกัน

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันคิดว่าถ้าเราเอาตัวเขาเอง เราก็อาจจะบอกว่า กลุ่มชาติพันธุ์ก็ได้ เอาตรง ๆ เลยเขาก็จะได้ happy กัน เพราะว่าในกลุ่มนี้เราไม่ได้พูดถึงว่าทำงาน ด้านนี้ใช้ไหม สตรี ผู้พิการ คือตัวเขาเองพิการ ถ้าอย่างนั้นผู้ด้อยโอกาสเรารวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย เราก็ว่าไปตรง ๆ ก็ได้ จะได้ไม่ต้องมาขอสิทธิอีกไม่อย่างนั้นก็ต้องกลับมาทวงสิทธิกัน

ประธาน : บังเอิญอาจารย์ทำเรื่องชาติพันธุ์ใช้ไหมครับ แต่มันจะมีคนอื่น ๆ ที่เขา ทำด้านอื่นอีกเยอะและถ้าเราใส่เรื่องชาติพันธุ์เข้าไป คนอื่นเขาก็จะถามว่าแล้วด้านของเขาละ ที่เราใช้คำรวมว่าด้อยโอกาสเพื่อให้แต่ละกลุ่มถึงเวลาที่จะเขียนกันจริง ๆ เขาก็จะได้มา present ให้เห็นว่าของเขาก็อยู่ในนี้ ก็จะได้ไปเขียนเสียให้ชัด

นางจรี วิจิตรวาทการ : ถ้าจะรวมคนอื่นก็ไม่เป็นอะไร แต่ดิฉันคิดว่าเราต้องมี คำอธิบายว่าใครคือด้อยโอกาส ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ ทางโอกาสหรือว่าอะไร หรือขาดโอกาส หรือว่าอยู่ห่างไกล

ประธาน : ซึ่งไปออกเป็นกฎหมายลูก

นางจรี วิจิตรวาทการ : ตอนโน้นค่อยไปให้รายละเอียดโอเคค่ะ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : อาจารย์ครับ ผมขออนุญาตนะครับ ถ้าผมสอบถามตอนนี้ ผมคงสอบถาม เพราะว่ามันงง ผมเข้าใจอย่างเมื่อก่อนที่จดไว้อำเภอก็เลือกกันเองใช้ไหม ถ้าผมตัดสินใจ ว่าผมไปสมัครที่เชียงใหม่ ผมเคยเป็นผู้พิพากษาอย่างว่านี่ มีความผูกพัน เคยเกี่ยวข้องอะไรอยู่ มันก็ต้องเริ่มต้นจากที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่แรกเราพูดกันถึงสมัครที่อำเภอก็เลือกจากอำเภอขึ้นมา จังหวัด ถ้าตอนนี้เราเปลี่ยนเป็นเอาเขตจังหวัดแล้วใครเป็นคนเลือก แล้วเลือกกันอย่างไร ในที่สุดสรุปแล้วมันจะมาจากกลุ่มไล่จากอำเภอขึ้นมาจังหวัดหรือเปล่าครับ หรือไม่แล้วครับ เรียนถามแค่นี้ ก่อนนะครับ เพราะผมเองก็ซักสับสนซังกง แต่อย่างไรผมก็ว่าถ้าเพื่อผมตัดสินใจไปลงเป็น ส.ว. เชียงใหม่ ผมก็ต้องได้รับการสนับสนุน

ประธาน : ไม่มีครับ ตอนนี้ต้องทำความเข้าใจจะไม่มี ส.ว. เชียงใหม่ แล้วก็ไม่มี หน้าที่ของ ส.ว. ที่จะไปพัฒนาจังหวัด ไม่มีแล้ว ส.ว. จะมีหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายแล้วก็แต่งตั้ง องค์กระอิสระ กำกับการทำงานของรัฐบาลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ๓ เรื่อง ไม่มีหน้าที่พัฒนาจังหวัด เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่ตั้งใจว่าจะไปสมัคร ส.ว. เพื่อจะไปพัฒนาจังหวัดนั้นต้องเปลี่ยนไปเป็น ส.ส. ส.ว. จะไม่มี แล้ว ส.ว. ก็จะไม่ มี ส.ว. จากเชียงใหม่ ไม่มี

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : แล้วก็ไม่ใช่ตัวแทนจากเชียงใหม่มานะครับ เพียงแต่ว่าที่สมัครเท่านั้นที่เชียงใหม่

ประธาน : เป็น ส.ว. จะเรียกว่าตัวแทนของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มประสบการณ์ก็ได้ จะเรียกอย่างนั้นก็ได้ แต่ไม่ใช่มาจากจังหวัด เพราะเวลาเราเลือกเราจะได้เลือกว่าต้องจังหวัดละคน ทั้ง ๑๐ คนจะเลือกจากเชียงใหม่ทั้ง ๑๐ คนก็ได้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : มันก็เท่ากับใช้จังหวัดเชียงใหม่เป็นที่สมัคร ถ้าผมเข้าหลักเกณฑ์แล้วผมมาสมัครที่ไหนก็ได้ใช่ไหมครับ มันเปลี่ยนไปหมดเลยไม่เหมือนสมัยที่ผมทำ

ประธาน : ไม่เปลี่ยนครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : มิได้ครับ อย่างผมจังหวัดละคน สมัยอยู่ กกต. ก็จังหวัดละคน ก็รู้ว่า ส.ว. จังหวัดนี้ ส.ว. จังหวัดนั้น แล้วคนในจังหวัดนั้นก็เลือก ส.ว. คนนี้มา

ประธาน : ท่านต้องลืมเรื่องเก่าก่อนแล้วท่านถึงจะเข้าใจอันนี้ได้ เพราะถ้าท่านยังติดยึดว่า ส.ว. จังหวัดตรงนี้จะเปลี่ยนไปคนละอย่างเลย อันนี้จะเป็น ส.ว. กลุ่มอาชีพ กลุ่มความสนใจ กลุ่มประสบการณ์ แต่ถามว่าแล้วจะให้แห่กันมาสมัครที่กรุงเทพฯ หรือ ก็ไม่ควรเพราะว่าคนที่มาสมัครจะมีฐานะทั้งเป็นคนเลือกและคนถูกเลือก

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เลือกในกลุ่มผู้สมัครด้วยกัน

ประธาน : ไม่ใช่

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ต้องเลือกโดยกลุ่มอาชีพกลุ่มอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประธาน : คือมันมี ๒๐ กลุ่ม ถ้าให้เลือกในกลุ่มอาชีพมันจะฮั้วกัน ในกลุ่มเดียวกันมันจะฮั้วกัน เราจะให้อีก ๑๙ กลุ่มเป็นคนเลือกในกลุ่มนี้แล้วทยอยเลือกกันขึ้นมาจากอำเภอมาจังหวัด จากจังหวัดมาส่วนกลางแล้วจากส่วนกลางมาเป็น ส.ว.

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : แต่มันก็ต้องเริ่มต้นจากอำเภอนะครับ คือไปเริ่มต้นจากจุดที่ผมไปสมัครหรือเปล่าครับ

ประธาน : อย่างนี้เมื่อท่านไปสมัครที่อำเภอ แต่ละกลุ่มมี ๒๐๐ คน ถามว่าถ้าเอาทุกอำเภอ ๒๐๐ คนมาที่จังหวัดทุกกลุ่ม มันก็จะมีถึง ๒๐๐ คูณ ๑๐ มัน ๒,๐๐๐ ๒,๐๐๐ คูณ ๒๐ มันจะเป็น ๔๐,๐๐๐ คน มาเลือกกันเองลำบาก เราก็บอกทำอย่างไรมันจะให้เหลือน้อยลง ในกลุ่มที่มาสมัครกัน ๒๐๐ คน ทำให้เหลือน้อยลงให้เหลือสัก ๑๐ คน ทำอย่างไรถึงจะให้เหลือ ๑๐ คน ก็ให้ ๑๙ กลุ่มเลือกให้เหลือ ๑๐ คน แล้ว ๑๐ คน มาที่จังหวัด พอ ๑๐ คนมาที่จังหวัด มัน ๑๐

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

อำเภอมันก็จะกลุ่มละ ๑๐๐ คน ๒๐ กลุ่ม มันก็จะ ๒,๐๐๐ คน ถ้าเอา ๒,๐๐๐ คนมากรุงเทพฯ ทั้ง ๒,๐๐๐ คน ๗๗ จังหวัดมันก็จะกลายเป็นหลายหมื่นคน ก็ตายแน่ ก็บอกอย่างนั้นเอาให้เหลือน้อยลงหน่อยให้เหลือกลุ่มละ ๑๐ คน มันก็จะมาจังหวัดละ ๒๐๐ คน มาถึงกรุงเทพฯ ก็ระน้อยลงหน่อย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ท่านอาจารย์ครับ อย่างนี้ด่านแรกมันก็คือที่จังหวัด
เชียงใหม่ครับ

ประธาน : ด่านแรกคือที่อำเภอ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : มันก็ต้องอาศัยคนที่อำเภอ แล้วเราก็ต้องอาศัยความรู้
จักคุ้นเคยเราถึงจะได้รับการสนับสนุน เราต้องคิดถึงตัวคนที่เลือกเราด้วย เพราะฉะนั้นมันก็นี
ไม่พ้นความผูกพันกับพื้นที่ครับ

ประธาน : เราถึงได้มีความผูกพันในพื้นที่อย่างไร แต่ว่าเมื่อท่านมาจากเชียงใหม่
มาถึงกรุงเทพฯ อาจจะตกหมดเลยเพราะไม่มีใครเขาเลือก หรือได้หมดเลย เพราะชื่อเสียงดัง
กันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นมันไม่มีอะไรบังคับว่าจะต้องเลือกจังหวัดละเท่านี้เท่านี้คน

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : มันก็เท่ากับใช้อำเภอเป็นด่านแรก มันก็ต้องมีความ
เกี่ยวข้องกับคนในพื้นที่ ถ้าพูดถึงหาเสียง ฟังการสนับสนุน ก็ต้องเอาจากคนในกลุ่มในพื้นที่บริเวณ
นั้น ๆ ถ้าไม่อย่างนั้นเรามาเลือกที่กรุงเทพฯ ให้หมดเลยไม่ดีหรือครับ ไม่ต้องไปคิดถึงว่าจากกลุ่ม
อาชีพอะไร มันจะได้ไม่ต้องไปอาศัยความคุ้นเคย อาศัยเสียงสนับสนุนจากบริเวณนั้นเลย

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ท่านอาจารย์จะได้เช็คผมด้วยผิดหรือถูก
ลองดูนะครับ ที่นี้ผมไม่อธิบายแบบกลุ่มอาชีพนะครับ เมื่อวานมีน้องนักข่าวหลายคนมาถามผม
เรื่อง ๒๐ สาขา เขาสนใจมาก ผมบอกสั้นเรื่องอาชีพไป ๒๐ แขนงมันเหมือนประตูทางเข้าที่เราจะ
พยายามหาคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในการทำงาน
ใน ๒๐ สาขา ซึ่ง ๒๐ สาขาออกแบบมาเพื่อที่จะให้คนทุกคนในสังคมเข้าได้ เพราะฉะนั้นไม่ต้องไป
สนใจ ๒๐ นี้เลย เพราะ ๒๐ มันจะเป็นทางเข้าของคนทุกคน เราเพียงแค่แบ่งไปตามประสบการณ์
ของอาชีพนะครับ ที่นี้เราแบ่งเป็นอย่างนี้เราเอาส่วนหนึ่งไปยึดโยงกับพื้นที่ก็เพราะว่าเราอยากให้มี
คนเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด กระจายได้มากที่สุด เราถึงเอาไปบวกพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่มัน
ใหญ่ น้อย ไม่เท่ากัน เราก็เลยกำหนดเป็น ๓ ประเภท ประเภทที่ ๑ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง แล้วก็
ขนาดใหญ่ใช้ใหม่ เราแบ่งกันเป็น ๓ กลุ่มแบบนี้ ที่นี้พอไปถึงอำเภอก็ไปสมัครตามอำเภอมันก็มีอยู่
๒๐ ประตูเหมือนกัน ที่นี้ ๒๐ ประตูมันอาจจะมีคนเข้าไม่ครบประตูอย่างไรก็แล้วแต่ก็เลือกกัน

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ให้มันได้มารวมกันทั้งหมด จังหวัดเหลืออยู่ ๒๐๐ วิธีการเลือกก็คือเลือกไขว้กันเองเพื่อที่ว่า จะป้องกันการฮั้ว เพราะฉะนั้นเดิมที่คิดว่าจะมีการฮั้วกันและอาศัยคะแนนในจังหวัดก็แปลว่า จะต้องส่งคนมากถึงจะแบบนั้นได้ ในส่วนของจังหวัดเราสมัครเท่าไร เรายังไม่รู้ เพราะฉะนั้นเรา กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเราบอกว่าใช้วิธีการอยู่ ๒ อย่างก็คือว่า ๑. วิธีการที่ให้เลือกไขว้กัน หรือ ๒. ก็คือว่าใช้วิธีการอื่นใดก็ได้ อื่นใดก็ได้แปลว่าอะไร อาจจะมีจับฉลากก็ได้ หรืออะไรก็ได้ แล้วแต่ คือว่าเราไม่รู้ว่าจะจำนวนมันจะเท่าไร เราก็เขียนให้มันยืดหยุ่นแบบนั้น มันก็จะมีมาส่วนกลาง ๑๕,๐๐๐ ไขว้ใหม่ครับ กลุ่มพวกนี้ ๑๐,๐๐๐ กว่าคนก็มาเลือกกันเองอีก เลือกไขว้สลับกัน ก็เหลืออยู่ ๒๐๐ คน มันก็จะประมาณนี้ ไขว้ใหม่ครับ ผมว่าไม่น่าง

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ที่ผมจดไว้มันก็เป็นเลือกไขว้ก็เลือกที่อำเภอเลยไขว้ใหม่ ถ้าเราเริ่มสมัครที่อำเภอ เวทีมันก็เป็นเวทีเล็ก ๆ มันก็มีไขว้อย่างนี้กันไปหลายที่เลยทุกอำเภอเลย ไขว้ใหม่ ๘,๐๐๐ อำเภอ ๘,๐๐๐ อำเภอ ก็เลือกไขว้กันไปอย่างนี้หมด อย่างผมถ้าไปสมัครเชียงใหม่ ก็พอสมควร ผมก็มีคนรู้จักไปเจอหน้าก็อาจจะสนับสนุนผมหน่อย มันคงมีการพูดอย่างนี้กันบ้างไขว้ใหม่ แต่ว่าถ้าไม่รู้จักใครเลย มันก็เป็นหมาหลงเสีย ๕,๐๐๐ บาทแน่ ๆ ไม่มีใครเลือกผมแน่ ที่นี้อาศัย ความรู้จักความคุ้นเคยกับคนในพื้นที่มันก็ต้องมีอยู่ไม่อย่างนั้นมันไม่มีทางจะรอดเข้ามาได้เลย

นายภัทร คำพิทักษ์ : ไขว้ครับ มันก็ต้องรู้จักบางส่วน อันนี้เราก็บอกว่ามันเป็น ธรรมชาติการเมืองที่เราจะไปห้ามมันไม่ได้ เพราะลักษณะมันก็เป็นธรรมชาติการเมืองแบบนั้นอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าเราเอาผูกพันเข้าไปกับพื้นที่ประชาชนจะได้ร่วมตรวจสอบด้วย แล้วถ้าเกิดจำนวน มันมากมันก็สามารถกำหนดวิธีการอื่นใดที่เราเขียนเปิดกว้างเอาไว้ไขว้ใหม่ เขาอาจจะใช้จับฉลาก เข้ามาครั้งหนึ่งก็ได้ถ้าสมมุติว่าจำนวนมันมากจริง ๆ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : แบบนี้ผมก็เสียเปรียบนะครับ ถ้าผมไปสมัครถึงแม้ ผมจะเคยอยู่มา ๗ ปี ๘ ปี ผู้พิพากษาอะไรอย่างนี้ พอไปสมัครมันก็ต้องอาศัยว่าผมก็อาจจะต้องไป พูดในที่ประชุมในอะไรให้คนเขารู้จักผม ไปทำความให้รู้ว่าผมเกี่ยวข้องกับตรงจุดนี้อย่างไร ผมถึงมาตรงนี้ ซึ่งอันนี้มันก็เหมือนกับหาเสียงกลาย ๆ ในเวลาจำกัด ผมก็เคยเรียนที่ประชุมไว้แล้ว ผมยังเห็นว่าน่าจะจับมารวมกันแบบนางงามให้เขามีความคุ้นเคยกัน แล้วรู้ว่าคนนี้เป็นอย่างไร ดี ไม่ดี อุปนิสัยใจคอเป็นอย่างไร ความเสียสละเพื่อเพื่อนฝูงจะเป็นคนที่เป็นตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ สำคัญในประเทศนี้ได้ไหม ผมไม่ทราบว่าเป็นที่ สุดเราจะลงเอยอย่างไรว่าจะให้ไปรวมไปอะไร ทำความรู้จักกันอย่างไรหรือเปล่า หรือว่าแค่สมัครแล้วก็เลือกกันเลย ให้ กกต. จัดการไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

อริสสา ๓/๗

ประธาน : อันนั้นมันคงจะไปอยู่ในกฎหมายลูก ยังมีเวลา อย่าเพิ่งไปกังวลกับมัน เพราะว่าพวกนั้นมันจะเป็นรายละเอียดและที่สำคัญพวกเราทั้ง ๒๑ คน ไม่มีใครมีสิทธิไปสมัคร สักคนนะครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : อันนี้ผมลองคิดดูก็แบบเดียวกับท่านอาจารย์ศุภชัย ตอนนี้เริ่มเอาตัวเองเป็นตัวคิดแล้วว่าเราจะอย่างไร ๕ ปี ๔ ปี ๓ ปี อะไรก็คิดเราเป็นคนนั้น ถ้าเราเป็นเขาแล้วเราจะไปอย่างไร

ประธาน : ถ้าพวกเรามีสิทธิไปสมัคร อาจารย์นรชิต อาจารย์อมร อาจารย์ชาติชาย กับอาจารย์อุดม ได้เปรียบพวกเรา เพราะออกทีวีทุกวัน ผมคิดว่าพวกนั้นปล่อยไปเพราะเราพยายามเขียนเอาไว้ เพียงแต่ให้เข้าใจหลักการตรงนี้ตรงกันเวลาอธิบายจะได้อธิบาย แล้วทุกคนต้องมั่นใจที่เราตกลงเรียบร้อยแล้ว พอตบไม่ได้อย่าไปบอกว่ายังไม่ตกผลึก เชิญครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอบพระคุณครับท่านอาจารย์ พยายามนั่งฟังแล้วก็ติดตาม แต่ได้อ่านคำสัมภาษณ์ของท่านโฆษกช่วงที่ผมไม่อยู่ ก็มีอยู่อันหนึ่งที่ชัดเจนที่ท่านประธานบอกว่า ส.ว. เราต้องการให้มีความหลากหลายแต่ไม่ใช่ตัวแทนวิชาชีพ ถ้าคิดอย่างนั้นผมว่าเคลียร์ แล้วฟังวันนี้ถูกต้องคือไม่ใช่ตัวแทนจังหวัด ไม่ใช่ตัวแทนอำเภอ ไม่ใช่ตัวแทนวิชาชีพ แต่ให้ความหลากหลายและเปิดโอกาสให้คนได้สมัครได้มากที่สุด แต่ว่าเมื่อ at the end of the day ๒๐๐ คน คือตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศนะครับ

ประธาน : ทีนี้มีความรู้ด้านต่าง ๆ

นายนรชิต สิงหเสนี : ใช่ครับ แล้วคำของคุณภักเฐร์นั่นคือประตูที่จะเข้าทำให้คุณสามารถใช้สิทธิสมัครเข้ามาได้นะครับ ก็ได้อ่านตลอด เรื่องเสนอกี่ไม่มีแล้ว ก็เหลือแค่สมัคร ตั้งใจจะมาเป็นจริง ๆ และนั่นคือประตูที่คุณจะเข้า เราเปิดกว้างให้เข้าได้หลายทาง แล้วก็เปิดให้ทุกภาค ทุกจังหวัด ทุกอำเภอเข้าได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าคุณคือ ส.ว. เชียงใหม่ benefits คือไม่ได้ฟังแต่ได้อ่านก็รู้สึกชัดเจนดี ขอบพระคุณครับ

ประธาน : แล้วเน้นตรงที่ว่านี่คือการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ไม่ใช่สักแต่เขียนให้มีส่วนร่วม เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ ผมเดา ๆ ว่าตอนนี้เราก่อนข้างนี้ทั้งหมดแล้ว พอเราไปออกสื่อคำถามอันหนึ่งคืออาจจะถามซึ่งเราก็คงจะต้องตอบให้ตรงกัน ก็คือว่า ใน ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๐ ถ้ามีคนตอบไปด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด วิธีการได้คนมาทดแทนจะต้องทำอย่างไร

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เพราะว่าเท่าที่สังเกตสื่อมักจะไปคิดคำถามอย่างนี้มาถามเรา พอเขาถามเราปุ๊บเราก็จะต้องตั้งหลัก ดี ๆ ว่าจะต้องตอบอย่างไร รู้สึกตรงนี้เราเคย discuss กันแล้วท่านประธานเคยบอกแล้ว อย่างเมื่อวานที่เราคุยกันถ้ามันต้องออกไปไม่ครบก็ไม่ครบ หรือว่าจะต้องเอาคนอื่นมาแทนผมว่าท่านประธานช่วยย้ำตรงนี้อีกทีก็ได้จะได้ตรงกันครับ

ประธาน : ในการเลือกในนี้เขียนเอาไว้แล้วว่ามันจะมีตัวสำรองไว้ คะแนบรองลงไปจะเป็นตัวสำรอง ถ้าขาดในสาขาใดก็เอาสำรองนั้นขึ้น แล้วมันก็จะมียกข้อว่าจนกระทั่งสำรองจนหมดครบถ้วนแล้วก็หมดแล้ว ไม่เหลือแล้ว ให้มีเท่าไรก็มีเท่านั้น ไม่ไปเลือกใหม่ เพราะเลือกใหม่กระบวนการมันวุ่นวายมาก ก็จบแค่นั้น แนววิธีไว้หน้อยเพื่อเขาซักอะไรต่ออะไร แล้วบางเรื่องเรายังไม่ทันได้ฟังหรือตอบไม่ได้ อย่าไปตอบว่ายังไม่ตกลงกันให้บอกว่ามันจะไปอยู่ในกฎหมายลูกเพื่อจะได้มีความยืดหยุ่น แม้กระทั่ง ๒๐ มีคนมาถามว่าแล้วถึงเวลามันต้อง ๒๐ หรือเปล่า ผมบอกไม่เป็นอะไรถึงตอนนั้นถ้าคุณคิดว่ามันมีสาขาอะไรที่มันหลุดรอดไปจะต้องมาเพิ่ม ก็มาเพิ่มได้ เพราะมันจะอยู่ในกฎหมายลูก แล้วแทนที่จะสาขาละ ๑๐ ถ้ามันเกิดมี ๓๐ มันก็อาจจะเหลือสาขาละ ๘ หรือ ๗ อะไรก็ว่าไป ซึ่งพวกนี้จะไปอยู่ในกฎหมายลูก ข้อดีของการที่เราเขียนแต่เฉพาะหลักไว้ มันก็คือว่าอะไรตอบไม่ได้เดี๋ยวมันไปอยู่ในกฎหมายลูกก็แล้วกันแล้วตรงนั้นเราจะมีเวลา ผมสังเกตพวกเราหลายครั้งพอถูกเขาซักมาก ๆ เรื่องนี้ยังไม่ตกผลึกมันเลยทำให้เราเสียจริต

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : อาจารย์ศุภชัยพอมิบัญญัติชื่อใหม่ว่าโรคไข้ไปงมันจะเกิดขึ้นเยอะ

ประธาน : ไม่ใช่ไข้ไปงกลัวมันจะขายอย่างไร ไข้ไปงเรายังไม่เดือดร้อน ขายนี่เราเสียหายเลยนะครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ตรงนี้ที่ผมเคยเรียนถามแล้วก็หารือเหมือนกันว่าในกรณีที่เขาลาออกด้วยเหตุที่ อย่างที่ผมเรียนเมื่อวานนี้คล้าย ๆ กับมันรู้กันว่าอายนี้ออกเพราะว่าจะให้อีกคนหนึ่งเข้ามาแล้วก็เป็นที่รู้กัน เพียงแต่ว่าการจะพิสูจน์มันก็จะยาก เข้าใจว่าเมื่อวานนี้ที่ท่านประธานแล้วก็ท่านประพันธ์ทิ้งไว้ ก็คือว่าถ้ากรณีเป็นอย่างนี้ คนพวกนี้ก็คือคนโงงการเลือกตั้งต้องไปลงโทษแบบนั้น ถ้าโทษไม่หนักความน่ากังวลก็คือมันจะมีคนจำนวนหนึ่งถูกจ้างให้ออกแล้วก็เอาคนอื่นขึ้นมาแทน อันนี้จะเป็นอันตรายมากซึ่งต้องลงโทษหนัก ๆ ไม่อย่างนั้นมันจะยุ่ง

ประธาน : เมื่อวานนี้ให้ note ไว้แล้วใช่ไหมว่าการขายตำแหน่งเราจะเขียนอย่างไร จะลงโทษอย่างไร ในกฎหมายลูกก็ต้องมี ที่นี้เมื่อวานมาตรา ๑๐๙ ข้อ ก (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี เดิมตรงนี้ลงไปหน่อยเป็นว่า หรือเป็นบุคคลที่มีสถานภาพตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด กรณีของพวกด้อยโอกาส พวกอะไร จะได้เป็นเรื่องของสถานภาพไม่ใช่ประสบการณ์ แล้วตรงวรรคสองของมาตรา ๑๐๘ ก็ใส่เรื่องสถานภาพเข้าไปด้วย ก็จะแก้ปัญหาของอาจารย์จूरได้ ส่วนเรื่องสถานที่เมื่อก็เขียนแบบ กว้าง ๆ แล้วก็ไปกำหนดในกฎหมายว่าด้วยที่มา

เลขานุการ : มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัคร ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ประธาน : เรื่องนี้จบแล้วใช่ไหมครับ วันนั้นเราค้างเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญใช่ไหม ยังไม่จบใช่ไหม

เลขานุการ : วันนั้นไปประชุมแล้วกลับมาไม่ได้พูดต่อ

ประธาน : ของท่านประพันธ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานครับ ในการพิจารณาเรื่องระบบ ส.ส. ก็ยังมีเรื่องค้างการพิจารณาอยู่ ๕ เรื่อง เรื่องแรกก็คือเรื่องอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๑๘ ปี นับจากไหน ในร่างของเราในมาตรา ๙๖ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปี ที่มีการเลือกตั้ง แล้วก็ในที่ประชุมก็พูดกันว่าเอาจากวันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับจะได้ไหม ทางคณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติก็ไปประชุมหารือกันก็เห็นว่า เนื่องจากว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วันนับถึง วันเลือกตั้ง ก็เลยคิดว่าน่าจะใช้ระยะเวลาพอได้คืออาจจะสามารถปรับปรุงเป็นว่ามีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ก่อน ๙๐ วันนับถึงวันเลือกตั้งก็คงจะได้ ก็จะทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีสิทธิลงคะแนน เลือกตั้งได้มากขึ้นอาจจะเป็นหมื่นราย ของเดิมนับจากวันที่ ๑ มกราคม ที่นี้ถ้าเราไม่อยากจะ กำหนดเรื่องเวลาไว้ตรง ๆ ว่า ๙๐ วันนับถึงวันเลือกตั้งเราอาจจะเขียนไว้ในทำนองคล้าย ๆ ว่า มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ก่อนวันเลือกตั้งตามระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติคือแล้วแต่ กฎหมายลูก เพราะว่าในอนาคตกฎหมายลูกเขาอาจจะแก้เป็นเท่าไร ๔๕ วันหรืออะไรจะได้ ไม่ต้องแก้รัฐธรรมนูญในส่วนนี้ครับ ประเด็นแรก

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ๙๐ วัน ท่านมาจากไหนนะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : วันนี้จะต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๙๐ วันถึงจะมีสิทธิเลือก

ประธาน : สมมุติว่าผมมีชื่ออยู่มาตั้งแต่เกิด ตั้งแต่เกิดมาฉันยังไม่มีสิทธิเลือกตั้งเลย
นับไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คืออันนี้มันเป็นเรื่องขบวนการ ปัญหาขบวนการของการจัดการเลือกตั้ง เพราะว่ามันจะต้องมีการพิมพ์บัญชีรายชื่ออะไรต่าง ๆ

ประธาน : ที่นี้ผมยังอายุไม่ถึง ๑๘ ปี นับไหม ๙๐ วันนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ต้อง ๑๘ ปีแล้วครับ

ประธาน : ๙๐ วันนี่ต้องนับแต่ ๑๘ ปี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ต้อง ๑๘ ปีแล้ว ไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว

ประธาน : ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน นับเอาตั้งแต่วันที่ ๑๘ ปีหรือก่อนหน้าก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่มีชื่อในทะเบียน มีเมื่อไรก็มีมาตลอด

ประธาน : สมมุติว่าอย่างนี้ ของเดิม ๑๘ ปีนับแต่ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง สมมุติว่าถ้ามันเลือกตั้งเดือนกุมภาพันธ์ แล้วผมอายุ ๑๘ ปีเมื่อเดือนมกราคม ผมมีสิทธิเลือกตั้งไหม หรือผมยังไม่มีสิทธิเพราะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนับแต่วันที่อายุ ๑๘ ปียังไม่ครบ ๙๐ วัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าเป็นต้นปีก็ใช่

ประธาน : คือทะเบียนบ้านผมอยู่บ้านนี้มาตลอด ตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งถึงวันนี้ แต่ถ้านับแต่วันที่ผมอายุครบ ๑๘ ปีไปจนถึงวันเลือกตั้ง ชื่อผมอยู่ในทะเบียนบ้านไม่ถึง ๙๐ วันนับแต่วันที่อายุครบ ๑๘ ปี ถ้านับอย่างนั้นผมก็ยังไม่สิทธิเลือกตั้ง ทั้ง ๆ ที่การเลือกตั้ง เลือกตั้งในเดือนกุมภาพันธ์ แล้วผมอายุครบ ๑๘ ปีในเดือนมกราคม ผมก็ควรจะมีสิทธิเลือกตั้งใช่ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ผมก็ยังนับอยู่นิดหนึ่ง

ประธาน : ถ้า กต. แปลอย่างนั้น แปลว่าละเมิดสิทธิผมแล้ว ไม่อย่างนั้นเราก็ต้องเขียนรัฐธรรมนูญใหม่ ๙๐ วันที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ว่าจะผมมีชื่อตั้งแต่มีสิทธิหรือไม่มีสิทธิ ต้องนับของผมมา แล้วพอผมครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ก่อนเลือกตั้งผมก็ต้องมีสิทธิเลือกตั้ง ฉะนั้น ๙๐ วันมันจึงไม่เกี่ยวกัน

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือที่นี่ก็มีปัญหาเรื่องการจัดทำทะเบียน เรื่องบัญชีรายชื่อต่าง ๆ

ประธาน : ก็ไปเพิ่มได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ไปทำเพิ่มชื่อ

ประธาน : ใช่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วตกลงเรื่องระยะเวลาอันนี้ท่านจะแก้ไหม

ประธาน : ผมคิดว่าไม่น่าแก้เพราะมันใช่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือใช้มานาน เจ้าของเรื่องเขาก็ไม่ค่อยอยากแก้

ประธาน : ก็ไม่ต้องแก้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ อันนี้เป็นเรื่องที่ผมเคยพูดใช้ไหม อันนี้ก็เคยพูดที่ กกต. แล้ว อย่างคนที่ไปดูว่าครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งมันก็ไม่เป็นธรรม คนที่อายุครบ ๑๘ ปีในปีนั้น มี voter อย่างของเราพอมองเห็นแล้วว่ากว่าจะเลือกก็เกินครึ่งปีไปแล้ว ซึ่งคนที่ครบ ๑๘ ปีแล้ว มาครบ ๑๘ ปีหลังวันที่ ๑ มกราคมจะเสียโอกาสถ้าเป็นต่างประเทศเขาจะดูว่า เท่าที่ฟังมาอาจจะไม่ชัดเจน เท่าที่ถามมา ๑๘ ปีบริบูรณ์ครบ อย่างอินเดียนี้เลือกได้เลยครบก่อนวันเลือกตั้ง เขาจะมีวิธีดูอย่างไรไม่ทราบ แต่ไม่ใช่ว่าครบตั้งแต่ ๑ มกราคม ซึ่งถ้าเราเลือกตั้งเดือนธันวาคมนี้จะเห็นเลยนะครับ จะมีคนที่เสียประโยชน์ไป คือเด็กที่อายุครบ ๑๘ ปีในปีนั้นแต่ไม่ได้เลือกตั้งเป็นแสน ไม่ใช่เป็นแสน หลาย ๆ แสน เคยถามที่ กกต. อันนี้น่าเสียดายซึ่งที่อินเดียเขาให้ความสำคัญแก่ new voter นี้มากเลย พวกนี้เป็นฮีโร่เลยมาช่วยประเทศชาติในปีนั้นแล้ว ตามป้ายรถเมล์เต็มไปหมดเลย เขาไม่ได้ไปตัดสิทธิเด็กอย่างของเรา หลัง ๑ มกราคม คุณอดหมดเลยไม่มีสิทธิเลือกเลยครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์นับถึงวันเลือกตั้ง แล้ว กกต. ทำได้ไหม

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ประธานโทษนะ วันนั้นผมจำได้ว่าพอมผมพูดไปแล้วในที่สุดก็สรุปว่าเราจะเอาว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ก่อนวันที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้ง ซึ่งเราก็มีเวลาที่จะปรับเปลี่ยนอะไรได้ใช้ไหมครับ

ประธาน : ทำไมต้องเป็นอย่างนั้นล่ะครับ คู่กันเสียก่อน

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เราให้เพื่อจะได้มีเวลาครับ ไม่ต้องมาถึงวันเลือกตั้งซึ่งมันก็ต้องก่อนวันเลือกตั้งไปกี่วันท่านประพันธ์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประทีป ๔/๓

ประธาน : ผมถามว่าทำไมถึงต้องให้ก่อนวันเลือกตั้ง ทำไมไม่เอาวันเลือกตั้ง

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : จริง ๆ ถ้าให้ถึงวันเลือกตั้งได้ผมก็ดีใจมาก แต่มันทำไม่ได้อย่างที่ท่านประธานว่า

ประธาน : ถึงได้ถามว่า ถ้าจะเอาอย่างนั้นก็ต้องเอาถึงวันเลือกตั้ง ไม่ใช่ก่อนวันเลือกตั้ง มันไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร ถามว่าเขาจะไปได้ไปทำบัญชีรายชื่อ กกต. กับท้องถิ่นมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร สมมุติว่าวันเลือกตั้งกำหนดไว้วันที่ ๒๕ ธันวาคม เขาก็คำนวณล่วงหน้าได้ว่าถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคมมันจะมีใครบ้างอายุครบ ๑๘ ปี ก็เอาชื่อเหล่านั้นใส่ไว้เสียตั้งแต่แรกว่านี่มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่ ๒๕ แต่ถ้าบังเอิญเลือกตั้งก่อนวันที่ ๒๕ นี้จะไม่มีสิทธิเพราะยังไม่เกิด มันจะไปเกิดบังเอิญมันเกิดวันที่ ๒๕ หรือวันที่ ๒๔ อย่างนี้ก็ใส่มันไป ถ้า กกต. ทำได้ก็โอเคไม่มีปัญหาที่แก้ได้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ถ้าอย่างนี้ยิ่งดีใหญ่เลย ที่อาจารย์พูดก็ทำได้ ระบบทะเบียนทุกวันนี้มันใช้คอมพิวเตอร์หมดแล้ว มันก็ลงไว้หมดแล้ว ใครเกิดเดือนไหน ปีไหนก็ดูได้แล้ว พอถึงวันเลือกตั้งคุณครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์หรือยัง ผมเข้าใจว่าอินเดียนเขาดู ๑๘ ปีบริบูรณ์กันอย่างไรถึงวันเลือกตั้งคุณถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์หรือยัง ถ้าถึงเขาก็ให้สิทธิ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผู้ปฏิบัติเขาเกรงว่าจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับพวกบัญชีเรื่องทะเบียนอะไรต่าง ๆ เพราะว่ากรณีผู้มีสิทธิต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านมาแล้วไม่น้อยกว่า ๙๐ วันถึงจะมีสิทธิที่นั่น มันจะต้องเกี่ยวกระบวนการเรื่องทะเบียนเขา ที่นี้ถ้าเราไปเขียนในรัฐธรรมนูญไว้แข็งมากทำไมไม่ได้มันจะจลาจล ที่บัญญัติไว้เดิมเขาทำมาไม่มีปัญหาอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าทำอย่างไรจะให้สิทธิมากขึ้น เขาก็เลยแนะนำว่า ๙๐ วันก่อนวันเลือกตั้งทำได้ไม่มีปัญหาเขาก็เลยเสนอแนะนำ

ประธาน : เพราะเขาไปนึกถึงว่าต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหลังจากอายุครบ ๑๘ ปีแล้ว ๙๐ วันซึ่งผิด เพราะถ้าเขามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ว่าจะตอนไหน ๆ ถ้า ณ วันที่เลือกตั้งเขายังมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเขาก็ต้องมีสิทธิเลือกตั้ง ลองเรียกเขามาคุยก็ได้ครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือสมมุติว่า ๑๘ ปีแล้วบวก ๙๐ ตรงนี้จะกลายเป็นว่ามีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๑๘ ปี ๙๐ วัน มันจะไม่ใช่ ๑๘ ปีแล้ว

ประธาน : ไม่ เขาถอยหลัง

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือถ้าสมมุติว่าเลือกวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ แต่ผมเกิดวันที่ ๒ มกราคม ผมจะไม่ได้ ๙๐ วันแล้ว ผมจะไม่มีสิทธิเลือก แม้ว่าผมอายุ ๑๘ ปีแล้วก็ตาม ผมก็จะไม่มีสิทธิเลือก จริง ๆ มันจะมีประเด็นในเรื่องของความสอดคล้องของรัฐธรรมนูญเสียด้วยซ้ำ

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ผมเข้าใจในการที่จะบอกว่า คือก่อนเลือกตั้งเราจะได้รับจดหมายฉบับหนึ่งบอกว่าเรามีสิทธิเลือกตั้งหน่วยนั้นหน่วยนี้ เขตนั้นเบอร์อะไรทำนองนี้ ซึ่งผมเข้าใจว่าฉบับนี้จะได้รับก็ต่อเมื่อมีการประกาศเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นเลือกตั้งทั่วไปหรือเลือกตั้งซ่อมอะไรก็แล้วแต่ ซึ่ง ณ วันนั้นก็รู้แล้วว่าเลือกตั้งเป็นเลือกตั้งวันที่เท่าไร เพราะฉะนั้นการที่มีบัญชีจดหมายออกไปที่อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ รู้ว่าวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์จะครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ เราก็สามารถที่จะออกได้ตั้งแต่วันที่ประกาศวันเลือกตั้งแล้ว ซึ่งลักษณะอย่างนั้นผมคิดว่าไม่น่าจะมีประเด็นปัญหาอะไร เพราะในเมื่อเรากำหนดว่าจดหมายที่ออกไปนั้นสำหรับการเลือกตั้งวันที่ ๒๕ มันก็คือวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์แค่นั้นเอง ส่วนตัวผมคิดว่ากำหนดระยะเวลาอยู่ในทะเบียนบ้าน ถ้า ณ ๙ วันจะครบไม่ครบทำนองนั้น แต่ว่าจนถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ครบ ณ วันที่ ๙๐ วันตรงนั้นทะเบียนบ้านอยู่ที่ไหน ที่นั่นเป็นพื้นที่ที่เขตเลือกตั้งของเขาที่เขาต้องไปเลือก

ประธาน : เราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญหรือเปล่าเรื่องทะเบียนบ้านที่มีสิทธิเลือกตั้งเขียนไว้อย่างไร

เลขานุการ : มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วันนับถึงวันเลือกตั้ง

ประธาน : มันไม่เกี่ยวกับสิทธิ เพราะฉะนั้นมันนับได้ ปัญหาอยู่ที่ว่าถ้าทำ Manual ทำไม่ได้ เพราะไม่รู้ว่าใครมันจะอายุครบ ๑๘ ปีในวันนั้นบ้าง แต่ถ้าคอมพิวเตอร์มันกดได้ ปัญหาว่าเขายังใช้ manual หรือใช้คอมพิวเตอร์ ตอนนี้อย่างไรไปถามเขาก็แล้วกัน เราไม่ขัดข้อง

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธาน เรียนอย่างนี้ครับ วันนั้นที่เราพูดกันก็มีมติให้อนุกรรมการนิติบัญญัติไปลองถาม กกต. ว่าพร้อมหรือเปล่า จริง ๆ แล้วสิ่งที่เราต้องการคือ young voter ที่ท่านประธานอภิชาติได้กรุณายกขึ้นมา เราจะมี young voter ขึ้นมาอีกเป็นแสนคน อันนี้ก็จะเป็นข้อดีของรัฐธรรมนูญ ในทางตำราเราก็บอกได้ว่าเรื่องสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน เป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของทุกคน เพราะฉะนั้นเมื่อไรก็ตามที่เขา qualify ที่จะเลือกตั้งได้เขาจะต้องมีสิทธินั้น การที่หน่วยงานของรัฐจะมาอ้างความลำบากในการดำเนินการ ซึ่งเป็นภาระของรัฐไปตัดสิทธิพื้นฐานของประชาชน อันนี้ก็จะเป็นเหตุซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมในยุคปัจจุบัน เพราะว่าเราสามารถใช่วิธีการอื่น ๆ ได้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผมคิดว่าอันนี้เป็นข้อดีที่สุดข้อหนึ่งถ้าเราปรับตรงนี้ได้

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เชิญครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน ผมเข้าใจว่าเรื่องนี้เคยคุยกันหลายครั้งตอนทำกฎหมายเลือกตั้ง ที่สำคัญคือ กกต. ต้องขอข้อมูลการทะเบียนราษฎรมาจากมหาดไทย แล้วมหาดไทยตามกฎหมายการทะเบียนราษฎรเขาต้องทำข้อมูลทุกสิ้นปี และระหว่างนั้นเขาก็จะรอไปถึงสิ้นปีถึงจะทำ กกต. เขาจะเอาข้อมูลนั้นมาซึ่งเขาจะทำ ก็เมื่อรอสิ้นปี แล้วพอวันที่ ๑ มกราคม เขาก็จะถ่ายมาให้ทาง กกต. หรือหน่วยงานอื่นที่ต้องใช้ เพราะฉะนั้นถ้าจะแก้ไปถึงวันเลือกตั้ง กกต. กับมหาดไทยก็ต้องร่วมมือกันใหม่ว่าต้องทำข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เพราะมีฉะนั้นแล้วข้อมูลที่เขาค้างอยู่เขาก็ทำเฉพาะเมื่อสิ้นปีตามข้อมูลกฎหมายการทะเบียนราษฎรเขา ที่เขียนกันมาตลอดถึงจะใช้ทุกสิ้นปีจนถึง ๑ มกราคม ซึ่งอันนี้คงจะเป็นเรื่องต้อง กกต. กับมหาดไทยที่จะแก้รัฐธรรมนูญใหม่ เพราะถ้าเราจะเปลี่ยนมาถึงวันเลือกตั้งที่ประชุมจะยกขึ้นมา

ประธาน : มันไม่ใช่เรื่อง กกต. กกต. เขาไม่ได้ทำบัญชีรายชื่อ ในนามคล้าย ๆ ว่า กกต. ทำ แต่จริง ๆ กกต. ไม่ได้ทำ กกต. ให้กรรมการปกครองกับท้องถิ่นเป็นคนทำ หนังสือที่แจ้งพวกเราก็จะมาจากท้องถิ่น เพราะฉะนั้นถ้า กกต. รู้จักไม่ไปหวงอำนาจก็บอกเขา คุณไปเช็คมาก็แล้วว่าคนอายุ ๑๘ ปีในวันที่ ๒๔ ธันวาคมมีเท่าไร แล้วคุณก็เอาออกไปก็แล้วกัน ก็จบ แต่ถ้าไปบอกว่าคุณส่งรายชื่อมาให้ผม แล้วผมจะเป็นคนไปส่งเอง ค่าแสดมปีคงไม่ก็สต่างค์

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ฟังไปฟังมามันมีอยู่ ๓ หลัก คือ ๑. แบบเดิมซึ่งมีผู้เสียสิทธิไป อันที่ ๒ เราก็บอกว่าเอาวันพอดี ๆ เวลา คือ ๑๘ ปีบริบูรณ์ได้ไหม ผมคิดอีกแบบหนึ่งคือในเมื่อแบบเดิมมันมีผู้เสียสิทธิเพราะว่ามันต้องเสียเวลากับการทำบัญชี ถ้าเราจะส่งเสริมจริง ๆ เราก็เป็นไปตามหลักที่ท่านปรกรณ์ว่า ทำไมเราไม่เขียนว่ามีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีในปีที่มีการเลือกตั้ง เพราะทางนี้เขาก็ทำสิ้นปีอยู่แล้ว ผมว่ามันพอทำได้ แล้วปีหน้าใครจะอายุครบ ๑๘ ปี เดือนไหนก็ตามใครครบอายุ ๑๘ ปีนี้

ประธาน : มันเกินเลยนะ ถ้าเขียนอย่างนั้น เลือกลงเดือนเมษายน คนที่อายุ ๑๘ ปีในเดือนธันวาคมเลยพลอยได้สิทธิด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ : ก็ได้ครับ คือแทนที่เราจะให้คนเสียสิทธิไปกลุ่มหนึ่ง ทำให้คนได้สิทธิเพิ่มมันไม่ดีกว่าหรือ

ประธาน : มันจะ ๑๗ กว่าไม่ใช่ ๑๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ๑๘ ปีในปีที่มีการเลือกตั้ง คือตัวเลข ๑๘ ปีมันจะมีปัญหาที่ตัว ๑๘ ไซ้ใหม่

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านอาจารย์ขออนุญาตนิดหนึ่ง ผมคิดว่าเรื่องตัวเลข ๑๘ ผมอยากจะมีอยู่แล้ว เพราะวานิสิตนักศึกษาที่สอนอยู่ส่วนใหญ่เขาก็มีความกระตือรือร้นอยากเลือกตั้ง ปัญหาคือกรอบเวลาที่ กกต. วางไว้ ผมเข้าใจเจตนาว่าเดิมที่มันมีเรื่องของกลไกการชนคนลงมาเลือก คือพูดง่าย ๆ ว่าถ้ายิ่งได้มากแล้วไม่มีกรอบเวลาก็เรียกว่าชนย้ายถ่ายเทประชากรกันได้ง่าย บางทีเราไปเปิดช่องว่างเอาไว้ให้คนอายุ ๑๘ ไป แต่เราอาจจะลืมคนอายุ ๔๐ ปี ๓๐ ปีที่พร้อมจะขายเสียงว่ากันอย่างนั้น ผมเองก็ทราบเรียนว่าไม่รู้ตรงนี้มันจะเป็นช่องโหว่ตรงนั้นด้วยหรือเปล่าครับ

ประธาน : เอาอย่างนี้เราไม่ได้ขัดข้องแล้วกัน เพียงแต่ว่า กกต. ทำได้ ก็ ๑๘ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ถ้าไม่มีข้อขัดข้องก็เอาตามนั้น ก็จะได้มีคนเพิ่มขึ้นมาอีกหน่อย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เดี่ยวประเด็นนี้มันเป็นเรื่องทางปฏิบัติที่ค่อนข้างจะสำคัญ ผมว่าให้ทางเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเขามาคุยอีกทีหนึ่ง ที่ฟังในที่อื่นๆ เขามีปัญหาเรื่องทะเบียนอย่างที่คุณธนาวัฒน์ว่า

ประธาน : ผมคิดว่าเขาเข้าใจผิดเรื่องวันนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ค้างไว้เดี๋ยวรอให้เขาไปศึกษาข้อมูลแล้วมาอธิบายอีกทีดีกว่านะครับ

ทีนี้ในเรื่องที่ ๒ คืออายุของสภาผู้แทนราษฎร ๔ ปีนับจากไหน เพราะว่าในร่างของเรามาตรา ๑๐๐ บอกว่าอายุสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แล้วที่ประชุมพูดเป็นทำนองว่าน่าจะนับ ๔ ปีตั้งแต่วันที่เปิดสภา ท่านจะเขียนนับวันที่เปิดสภาก็ได้ แต่ที่นี้ที่ฟังดูคือคนที่ป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พอเลือกตั้งเสร็จแล้ววันนั้นประชาชนลงให้เขาเป็นแล้ว ถ้าเราบอกว่านับแต่วันที่สาบานตัววันเปิดสภา ทีนี้ระหว่างช่วงนั้นมันจะขาดช่วงไป แล้วมันเคยมีตัวอย่างของการเลือกตั้งท้องถิ่น เลือกไปแล้ว กกต. ยังไม่ประกาศผลปรากฏว่าเขาตายก่อน กกต. ยังต้องออกหนังสือประกาศผลว่าเขาเป็นผู้ได้รับเลือก เขาถือว่าเขาได้รับเลือกตั้งตั้งแต่วันเลือกตั้ง แล้วมันก็เข้าสู่กระบวนการว่าตำแหน่งว่างคนที่จะมาแทนคือแทนตำแหน่งที่ว่าง ถ้าจะไปเอาจากวันเปิดสภาสาบานตัวมันจะมีปัญหา ผมคิดว่าน่าจะคงเดิม คือ ๔ ปีนับจากวันเลือกตั้ง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประทีป ๔/๗

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตเรียนถามท่านประพันธ์ อย่างนี้แล้วเขาได้
เงินเดือนตั้งแต่วันไหน ที่เราถือกันในทาง กกต.

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คราวนั้นบอกว่่านับแต่วันปฏิญาณตน

ประธาน : ซึ่งมันผิด กกต. ถือว่าเขาเป็นแล้วแต่คลังไม่จ่ายเงิน นอกจากเราจะไปเขียน
ไว้ในรัฐธรรมนูญมันก็กระไรอยู่ ต้องไปเขียนไว้ในกฎหมาย เขาจ่ายเงินตามกฎหมายอะไร
พระราชกฤษฎีกาหรือ

นายนาถ ดวงวิชัย : ขออนุญาตครับ ผม นาถ ดวงวิชัย คือแต่เดิมจริง ๆ ก็ จ่าย
ตั้งแต่นับย้อนไปถึงวันเลือกตั้งที่เกิดสมาชิกภาพ แต่ว่าประมาณปี ๒๕๔๙ ที่ตอนนั้นมันมี
การเลือกตั้งวุฒิสภาขึ้นมา แต่ปรากฏว่าไม่สามารถที่จะจัดประชุมได้เพราะว่าไม่ครบองค์ประกอบ
๒๐๐ คน สมาชิกภาพเกิด เสร็จแล้วก็นำมาสู่การรัฐประหาร ทำให้มีอยู่ประมาณ ๒ หรือ ๓ เดือน
ที่ทำให้มีการพูดกันขึ้นมาว่าได้รับเงินเดือนฟรี ๆ โดยที่ไม่ได้ทำงาน จึงนำมาสู่การเขียนปี ๒๕๕๐
ว่าให้นับแต่วันเข้ารับปฏิบัติหน้าที่

ประธาน : ซึ่งผิดไปเขียนไว้ที่ไหน

นายนาถ ดวงวิชัย : เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ ตรงที่ว่าด้วยเงินเดือนค่าตอบแทน
ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา แล้วก็ไม่ก่อนวันเข้ารับหน้าที่ ซึ่งวันเข้ารับหน้าที่คือวันที่เข้า
ปฏิญาณตนครับ

ประธาน : ถ้าเราตัดตรงนั้นออกไปแล้วคุณไปจ่ายเขาอย่างเดิมได้ใช่ไหม

นายอัชพร จารุจินดา : ไม่ใช่มีปัญหาจ่าย ๒ สภาหรือ สภาเดิมมันก็ต้องอยู่ แล้ว
สภาใหม่มาซึ่งยังไม่ได้สาบานตัวก็เลยเข้าปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ มันก็ต้องจ่าย ๒ สภา ทั้งสภาเดิม สภา
ใหม่ ทั้ง ๆ ที่สภาใหม่ก็ยังทำงานไม่ได้ มันถึงได้เกิดปัญหาที่ว่าต้องจ่ายเมื่อเข้ามาทำงาน

ประธาน : ซึ่งผิด ก็มันยังไม่ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ไม่ใช่ความผิดของเขานี้

นายอัชพร จารุจินดา : มันเป็นเรื่องที่เรียกร้องมาจากสื่อมวลชน จากหนังสือพิมพ์
เยอะแยะ

ประธาน : ก็ต้องอธิบายให้เขาฟัง คือเจ้าตัวอย่าไปอธิบายให้คนอื่นอธิบาย

เลขาธิการ : ผมขออนุญาตกราบเรียน ผมเข้าใจเมื่อวันที่มีการเลือกตั้ง mandate
มันถูกมอบมาจากประชาชนให้ผู้แทนไปเรียบร้อย ณ วันนั้นแล้ว เพราะฉะนั้นโดยตรรกของมันเอง
คือเขาต้องเป็นผู้แทนนับแต่วันนั้น เพราะฉะนั้นค่าประโยชน์ตอบแทน สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ฟังจะได้รับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประทีป ๔/๘

ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสภานั้นมันควรจะเริ่มต้นตั้งแต่วันที่เขาได้รับเลือก ไม่ใช่วันเปิดสภา
ซึ่งผมคิดว่ามันไม่ถูก

ประธาน : เพราะเวลาที่เขาย้ายเงินเดือนคณะรัฐมนตรี เขาก็จ่ายตั้งแต่วันที่มิ
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง แม้ว่าจะยังทำงานไม่ได้ ต้องมาแถลงนโยบายก่อนเขาก็จ่าย
ส.ส. ส.ว. ก็เหมือนกัน ไปเลือกเขามาแล้วก็ต้องจ่ายเขา คือไปประหยัดเพื่อให้เขาไปช่องทางอื่น
อย่าให้เขาโกงก็จ่ายเขาไปตามที่ควรจะเป็น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าอย่างนั้นก็คงเดิมใช้ไหม

ประธาน : ถ้าแก้ปัญหาเรื่องเงินเดือนนี้ได้ก็โอเค

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ๔ ปีนับจากวันเลือกตั้งนี้ครับ ที่นี้ประเด็นที่ ๓

ประธาน : แต่จริง ๆ ผมนึกออกอีกอย่างแล้วว่า เดิมที่เราเปลี่ยนไปว่า ๔ ปีนับแต่
วันที่เขาปฏิบัติหน้าที่มันให้เวลา กกต. พิจารณาถอดถอนตรงนั้นได้ก่อนเปิด คือการที่นับจากไหน
ไม่ได้แปลว่าเขาเป็นเมื่อไร เพราะเวลาเรานับอายุ เรานับอายุของสภาผู้แทนราษฎรเราไม่ได้นับอายุ
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตั้งแต่วันที่เขาได้รับ
เลือกตั้ง แต่ถามว่าสภา ๔ ปีนับเมื่อไร นับแต่วันที่สภาเปิด เพราะฉะนั้นในระหว่างตั้งแต่วันที่เขา
ได้รับเลือกตั้งถามเขาเป็นหรือยัง เขาเป็นแล้ว แต่เมื่อสภายังไม่เปิด กกต. ก็จะได้มีสิทธิสอยใบแดง
ได้ไปพลางก่อน ไม่ได้แปลว่าเขาสอยไม่ได้เพราะยังไม่เป็นสมาชิก ไม่ใช่ เขาเป็นแล้ว มันยุ่งยากนัก
ก็กลับไปทีเดิมก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ประเด็นที่ ๓ ในร่างรัฐธรรมนูญของเรา มาตรา ๘๔
ในกรณีที่มีคะแนนเสียงไม่เลือกผู้ใดมากกว่าคะแนนเสียงที่ผู้สมัครในเขตนั้นได้รับ อันนี้ก็ต้องเลือกตั้ง
ตลอดไปเรื่อยที่เราเคยคุยกัน ที่นี้ในกรณีที่มีผู้สมัครคนเดียวซึ่งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ปี ๒๕๕๐ จะต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในมาตรา ๘๘ อันนั้น ถ้าครั้งแรกยังไม่ได้ก็ให้เปิดรับสมัครใหม่ เลือกอีก ถ้ายังไม่ได้อีก ครั้งที่ ๓
ให้ประกาศได้เลยเป็น ส.ส. หลักการในส่วนนี้ กรณีผู้สมัครคนเดียวจะถือปฏิบัติเหมือนกับ
ร่างมาตรา ๘๔ ใหม่ครับ

ประธาน : ที่ว่าครั้งที่ ๓ ให้ประกาศเลย มาตราอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๘๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส.

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : อันนั้นมันต้องเลิกไปแล้ว

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : คือของปัจจุบันถ้ามีคนสมัครคนเดียวรับรอง ๒๐ เปอร์เซนต์ ถ้ายังไม่ได้ก็ให้อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าครั้งที่ ๓ ได้เท่าไรก็เข้าไปเลย แต่ของเราจะเขียนว่า

ประธาน : ของเรานอกจากต้องได้ ๒๐ เปอร์เซนต์แล้วต้องมากกว่า vote no ด้วย แล้วจนกว่าจะได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าอย่างนั้นก็ต้อง note ในกฎหมายลูก

ประธาน : แล้วเราก็บังคับด้วยว่าไม่ให้คนนั้นลงใหม่ คือ ๒๐ เปอร์เซนต์ก็ไม่ได้ แล้วก็แพ้ vote no ด้วยต้องเปลี่ยนคนแล้ว ถ้าตามปกติอันแรกถ้าเลือกตั้งปกติแล้วแพ้ vote no เรายอมให้ลงอีกครั้งหนึ่งใช่ไหม ที่เขียนไว้ ยอมหรือเปล่า ตรงนี้จะมีผลต่อการตัดสินใจเขา เพราะฉะนั้นต้องเขียนในรัฐธรรมนูญ อันนี้ให้เลิกไปเรื่อย หรือต้องเปลี่ยนตัวคน จดเอาไว้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ครับ

ประธาน : คือถ้าแพ้รอบแรกแล้วชนะ vote no ให้สิทธิครั้งที่ ๒ แต่ถ้าแพ้รอบแรกแล้วแพ้ vote no ด้วยต้องไม่ให้เข้ามาอีก ประชาชนเขาปฏิเสธ ถ้ามีการเลือกตั้งระหว่าง vote no กับ คนนั้น vote no ชนะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ประเด็นที่ ๔ คงเป็นเรื่องแจ้งเพื่อทราบ เรื่องที่มีผู้สอบถามว่า ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ที่มีคนพูดบอกว่าใช้เงินต่อหัวเป็นหลายพันบาท หลายหมื่นบาท อันนี้ทางเจ้าหน้าที่เขาก็ไปค้นสถิติมาให้เป็นเอกสารหมายเลข ๑ สถิติการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกราชอาณาจักรซึ่งเขาก็ทำรายการมา ก็จะทำให้เห็นว่าจำนวนงบประมาณที่ใช้ อย่างเช่น การเลือกตั้งวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถ้าคิดค่าเฉลี่ยของผู้ที่มา ลงทะเบียนก็ตกคนละ ๓๐๗.๙๔ บาท ค่าเฉลี่ยผู้ที่มาใช้สิทธิ ๕๘๗.๓๔ บาท

ประธาน : เราเคยพูดกันว่าไปเลือกตั้งเขตที่ต่างประเทศมันยุ่งยากมากแล้วมันก็ไม่ค่อยได้ผลอะไรเท่าไร คณะกรรมการจัดกระจายแล้วเราพูดกันจริง ๆ จัง ๆ หรือยัง เราจะให้ คณะกรรมการต่างประเทศไปที่พรรคโดยไม่เอาไปนับที่เขต คือให้ไปรวมเป็น popular vote เพื่อว่ากระทรวงการต่างประเทศเขาจะได้จัดการเลือกตั้งได้ง่ายขึ้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพราะตอนนี้เราใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว

ประธาน : ถูกสิ คือโดยไม่ให้ไปนับที่เขต พอไปนับที่เขตท่านแยกบัตรตาเหลือกเลย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านหมายความว่าไม่ต้องส่งกลับมานับที่นับคะแนนกลาง

ประธาน : ให้นับแต่เฉพาะคะแนนของพรรค เอาอย่างนี้ดีกว่า ให้ลงคะแนนเพื่อเลือกพรรคอย่างนี้ดีกว่า

นายอัชพร จารุจินดา : ต้องพิมพ์บัตรต่างกันว่าไม่มีชื่อคน มีแต่ชื่อพรรค

ประธาน : จำได้ไหมครับ เชิญครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ขออนุญาตครับ ประเด็นเรื่องค่าใช้จ่ายท่านประพันธ์ก็พูดชัดเจนแล้วว่ามันก็ไม่ได้แพงอย่างที่ว่า ในส่วนของการเลือกท่านประธานก็ได้แสดงความเป็นห่วงว่าจะทำให้กระทรวงการต่างประเทศทำงานได้ง่ายขึ้น ขอเรียนว่าการส่งไปในส่วน out going คือความลำบาก ส่วน in coming ไม่มีปัญหาครับ ยกตัวอย่างว่าปัญหามันเกิดหรือความไม่ใส่อุปสรรค แต่ความยุ่งยากมันเกิดตอนที่เราต้องส่งให้กับแต่ละผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ลงทะเบียนไว้ สมมติคุณภักระ อยู่อุดรธานีเขตไหน กระทรวงการต่างประเทศต้องแยกบัตรเลือกตั้งของเขานั้นส่งไปให้คุณภักระ ขึ้นตอนมันอยู่ในการส่งอยู่แล้ว เมื่อส่งไปแล้วเขาเลือกอย่างไรมาขากลับไม่มีปัญหาครับ โดยเฉพาะของกระทรวงการต่างประเทศ เพียงแต่ว่าเมื่อส่งไปที่เขตแล้วนับ อย่างที่ท่านประธานว่าคือ significant มันน้อยมาก เพียงไม่กี่ ๑๐ ใบ อาจจะมี ๑๐๐ ใบอย่างมากสำหรับแต่ละเขต แต่ในส่วนของการส่งตรงนั้นไม่ได้เป็นปัญหา เวลาที่ใช้คือในการส่งขาออกซึ่งต้องแยก

ประธาน : แต่ขากลับท่านก็ต้องแยกไม่ใช่หรือ เพราะต้องแยกไปตามเขตอีก

นายบรรชิต สิงหเสนี : ใช่ครับ แต่ว่าในส่วนการส่งกลับก็จะมิกองที่ทำให้เรื่องเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรอยู่แล้ว แล้วเขาก็พร้อมที่จะทำ point ของผมคือในเมื่อตอนส่งไปยังต้องส่งอย่างนั้นอยู่ ผมคิดว่าเราไม่คุ้มที่จะไปคล้าย ๆ ตัดสิทธิเขาว่าคุณไม่มีสิทธิเลือก ส.ส. เลือกแต่พรรคอย่างเดียว ผมคิดว่าไม่คุ้มกันกับ negative feedback ที่เราจะได้กลับคืนมา นั่นคือประเด็นของผม

ประธาน : แต่ว่าเป้าหมายของคนที่ทำเรื่องนี้มันไม่ได้หวังผลสัมฤทธิ์ มันหวังผลในการ propaganda และต้องการทำลายน้ำหนักรวมกันด้วย เพราะว่าถ้าทำด้วยวิธีอย่างที่ทำคะแนนมันจึงไม่มีความหมายเลยสักเขตหนึ่ง เพราะมันเป็น ๓ คะแนน ๕ คะแนนเท่านั้นเอง แต่ถ้าเมื่อไรทำอย่างที่ผมว่าคนที่อยู่ต่างประเทศจะมีน้ำหนัก ถ้าเขารวมกันด้วยชุมชนมี ๒,๐๐๐ ๒,๐๐๐ นั้นมันลงไปก็พรรคใดพรรคหนึ่งมันมีน้ำหนัก ก็โอเคนั่นเป็นเรื่องอนาคต คนไทยชอบ propaganda มากกว่า เพราะฉะนั้นก็เอาไปอย่างเดิมเถอะไม่ต้องไปเปลี่ยนมัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

อรุสา ๕/๒

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ขอถามท่านประพันธ์ว่าค่าใช้จ่ายที่ตก
หัวหนึ่งประมาณไม่กี่ร้อยบาทรวมถึงค่าขนส่งจากกรุงเทพฯ ไปยังสถานทูตต่าง ๆ ทั่วโลกหรือยัง
แล้วก็ค่าขนส่งกลับด้วยจากสถานทูตต่าง ๆ ท่านนรชิตกระทรวงการต่างประเทศจ่ายใช้ใหม่
ค่าขนส่ง

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอลกลับไปเช็คครับ จำไม่ได้ว่าใครจ่าย แต่ว่ามันจัดมาเป็น
เขาเรียกถุงเมลพิเศษ เราจัดส่งมาเป็น diplomatic pouch เลย แต่ว่าแยกต่างหากจากเอกสารอื่น
ผมจำไม่ได้จริง ๆ ว่าใครเป็นคนจ่ายน่าจะเป็น กต. นะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมเข้าใจว่าเป็นกระทรวงการต่างประเทศ แล้วก็เรายังไม่ได้
ขอเงิน refund เลย

นายนรชิต สิงหเสนี : ก็คงจ่ายไปก่อนและคงได้ refund มา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เรายังไม่เคยได้เลย

นายนรชิต สิงหเสนี : ผมรับจะไปเช็คครับ แต่ขอเรียนอาจารย์อมรว่าขณะนี้ส่วนใหญ่
จะเป็นไปรษณีย์คนจะสะดวกกว่า ไม่ต้องมา แล้วก็ไม่ต้องไปจัดที่ไหน นั่นล่ะครับคือความลำบาก
อาจารย์อมรอยู่ภูมิลำเนาที่ไหน เจ้าหน้าที่ผมต้องไปนั่งแยกส่งให้ท่านว่า ส.ส. ที่สมัครเขตท่าน
มีใครบ้าง และเป็นบัตรเลือกตั้งของเขานั้นตรงนี้ที่ใช้เวลา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอเรียนชี้แจงนิดหนึ่งนะครับ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง
คณะกรรมการการเลือกตั้งเขาจะส่งเงินไปให้กระทรวงการต่างประเทศ แล้วส่งไปให้ก่อนด้วย
ในการเลือกตั้งวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เราส่งเงินให้กระทรวงการต่างประเทศ ๔๕ ล้านบาท
แล้วท่านก็ใช้อยู่ในวงเงินนี้ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ คือผมไม่หวังว่าใครจ่ายสตางค์
เพราะสุดท้ายมันก็กระเป๋าเดียวกัน เลือกตั้งต่างประเทศผมว่าถ้าเราไปแยกสิทธิที่มันต่างกัน
ว่าให้เลือกได้เฉพาะ party list ผมว่ามันจะดูแปลก ๆ เพราะสิทธิมันไม่เท่ากัน มันไม่น่าจะไป
ทำแบบนั้น และอันที่ ๒ ผมสงสัยว่าพอมันเป็นบัตรเดียวกันขั้นตอนจะทำอย่างไร คือว่าพอส่งกลับมา
อย่างเดิมเขตมันไปเขตใช้ใหม่ รวมมันไปรวม แต่ที่นี้ผมไม่แน่ใจเพราะเกรงว่ามันจะเป็นรูโหว่
ที่ทำให้เกิดการทุจริตกันได้หรือเปล่าผมไม่แน่ใจ เพราะว่าถ้าดูจำนวนคนที่มาใช้สิทธิไม่แน่ใจ
พวกต่างประเทศเดี๋ยวนี้เขากระตือรือร้นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างมาก อันนี้เรา

ตัดสิทธิเขาไม่ได้อยู่แล้ว แต่ถ้าเกิดว่าเขา active ขึ้นมา ๖๐,๐๐๐ คน ๗๐,๐๐๐ คน เท่ากับจำนวนที่นั่ง ส.ส. เกือบคนหนึ่ง ถ้าเลือก party list ขึ้นมา ทีนี้ถ้าเกิดมาเป็นถุงเมล็ด ๖๐,๐๐๐ คน ๗๐,๐๐๐ คน มันมีผลกับการคำนวณ party list ค่อนข้างสูง ทีนี้อยากทราบว่าพอมันมาใบเดียวแล้วทีนี้มันจะนับกันอย่างไร มันจะแบ่งกันอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับก็ทำเหมือนกับที่มีการใช้บัตรเลือกตั้ง ๒ ใบ คือเขาลงคะแนนที่ต่างประเทศเสร็จแล้วซึ่งเขาก็จะส่งบัตรมาส่งไปที่เขตของเขานั้นอย่างที่ท่านนรชิตว่า ซึ่งตอนนี้เราใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว สมมติว่าอยู่ที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานครเขาก็จะส่งมาที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร แล้วมานับวันที่ลงคะแนนเลือกตั้ง พอปิดที่ปลงคะแนนเลือกตั้งวันนั้นเขาถึงจะนับ บัตรที่มีการลงคะแนนจะไม่มีเปิดก่อน เพราะฉะนั้นไม่ใช่เป็นการที่ว่าลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง มีบัตรเลือกตั้ง ๒ ใบ ไม่ใช่ คือเขาจะไม่เปิดเลย เขาจะเปิดต่อเมื่อปิดการลงคะแนนแล้วนับที่นั่นเลยครับ

เลขาธิการ : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมขออนุญาตเรียนถามเป็นความรู้นิดหนึ่งครับ พวกตัวดี ๆ ที่ไปอยู่ญี่ปุ่นบ้างที่อังกฤษบ้างอะไรต่าง ๆ เขามีสิทธิเลือกตั้งที่ต่างประเทศ ผมคิดว่าถ้าเราให้สิทธิเขาไม่เท่ากันบางที่มันอาจจะมีการ imprecation ทางการเมืองด้วยนิดหน่อยก็คือเขาจะบอกว่าเขาจะถูกรอนสิทธิที่นี่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ส่วนใหญ่พวกนี้เขาจะไม่ลงทะเบียนที่สถานทูตนะครับ เพราะกลัวว่าคนจะรู้ที่อยู่เขา เดี่ยวส่งอัยการเอาหมายไปจับเขาใช้ไหมครับท่านนรชิต

นายนรชิต สิงหเสนี : น่าจะเป็นอย่างนั้นครับ ผมอยู่ในที่ที่ไม่มีใครมาลงทะเบียนอยู่แล้วนិวยอร์คหน้าทีของกงสุลใหญ่ก็เลยไม่มีประสบการณ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อีกประเด็นหนึ่ง ประเด็นที่ ๕ สถิติบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนที่เคยมีการพูดกัน ในปี ๒๕๔๙ ปีนั้นรู้สึกว่าการประชานิยมเขาไม่ส่งสมัคร แล้วก็มีการรณรงค์ที่ว่าไม่ประสงค์ลงคะแนนกัน ในปี ๒๕๔๙ ก็จะมีบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนอย่างบัตรการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขต ร้อยละ ๓๓.๑๔ เป็นจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนถึง ๙,๖๑๐,๘๗๔ บัตร ของบัญชีรายชื่อก็น้อยลงมานิดหนึ่ง นี่ก็เป็นข้อมูลให้ที่ประชุมว่าถ้าเกิดมีคนที่มาลงคะแนนแล้วมากาช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนเป็นจำนวนมาก มันก็อาจจะมมีปัญหาเรื่องการได้ ส.ส. เรื่องการเปิดสภาได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อริสา ๕/๔

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมเรียนอย่างนี้ครับ เพราะว่าคนไทยที่อยู่ต่างประเทศ เขากระตือรือร้นมากต้องการที่จะใช้สิทธิในการเลือกผู้แทน แล้วเขาก็จะมีการรวมกลุ่มกัน แล้วก็ผู้แทนของพรรคการเมืองก็จะไปหาเสียง อย่างเช่น ญี่ปุ่น ไทเป ที่มีคนไทยอยู่มาก ๆ ที่แอลเอ แล้วก็เยอรมัน คนไทยจะรวมกลุ่มกันแล้วก็มีถกเถียงกัน แล้วก็จะมีผู้แทนของพรรคการเมืองใหญ่ ๆ จะไปขอเสียงที่นั่นคล้าย ๆ ว่าไปพูดเกี่ยวกับนโยบายพรรคแล้วคนจะมารวมกลุ่มกันเยอะมากเลย พักประชุมสัก ๕ นาที เพราะว่าท่านประธานท่านมีภารกิจข้างนอกครับ

พักการประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

- ๖/๑

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

ประธาน (นายสุพจน์ ไข่มุกด์) : เดี่ยวผมขออนุญาตพูดคุยในประเด็นของเราอีกสักหน่อย ให้ท่านประธานไปก่อนแล้วค่อยคุยกัน สำหรับพวกเราก็มีเรื่องเสียคือผมก็ไปเร่งรัดแล้ว วันนี้ว่าจะมาเขาก็บอกว่ามาไม่ทันผมก็ต่อว่าเขาไปแล้วว่านัดผู้ใหญ่แล้ว เราไม่ใช่ผู้ใหญ่บ้านต่างจังหวัดที่จะมาล้อเล่นกัน ก็เร่งรัดเขา แล้วเขาก็ทำ logo เดี่ยวผมจะส่งไปทาง LINE ให้พวกเรา ได้ดู logo อาจจะเป็นของรัฐสภามีพานรัฐธรรมนูญแล้วก็มีปีกด้วย อาจจะเป็นไปไหนมาไหนได้ แล้วข้างใต้นั้นจะมีคำว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นตัวอักษรที่โค้งไปตามขอบของ logo นั้น logo ก็สีเหมือนกันคือสีพื้นแดงแล้วตัวเหลือง แล้วก็พยายามจะให้เสร็จก่อนที่เราจะไปเซออำกันในวันที่ ๑๑ ราคาตัวละ ๑,๒๐๐ บาท แล้วผ่านนี้เราก็ขอให้ผ้าดีหน่อย ผ่านเข้าจากญี่ปุ่น อันนี้ประเด็นแรก

ประเด็นที่ ๒ เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พรุ่งนี้เราก็จะมีกระเช้าผลไม้ surprise ท่านประธาน ขอให้เก็บไว้ก่อนนะครับ แล้วก็ขออวยพรท่านประธาน ผมจะขอความกรุณาจากท่าน ภูมิรัตน์ซึ่งเป็นอาวุโสสูงสุดเป็นผู้กล่าวนำ ขออนุญาตตรงนี้เลยนะครับ ท่านภูมิรัตน์ครับ กล่าวอวยพรท่านประธานหน่อยครับ

นายภูมิรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ผมไม่มาครับ

ประธาน : ไม่มาหรือครับ ก็ไม่เป็นอะไรครับ พรุ่งนี้เดี๋ยวใครก็มาช่วยกระซิบกันด้วย พวกเราเก็บเอาไว้ด้วยนะ พรุ่งนี้จะได้ surprise ท่านสักหน่อย ให้ท่านรู้สึกว่าคุณเราได้อะไร และมีมุทิตาจิตต่อท่าน แล้วก็รู้สึกภูมิใจและดีใจและรู้สึกเป็นเกียรติมาก แล้วอย่างน้อยที่สุดในชีวิตนี้ได้ทำงานร่วมกับกฐนทางกฎหมายท่านหนึ่งในประเทศไทย แล้วพรุ่งนี้ก็ไปคล้ายเครียดกันหน่อย เวลา ๑๙.๐๐ นาฬิกา ไข่มุกด์ที่เรานัดกัน แล้วมีอะไรอีกไหมครับที่เราพวกเราจะมาคุยกัน เราไม่ค่อยมีโอกาสเช่นนี้บ่อยนัก มีอะไรก็เปิดอกกัน เชิญท่านเถียรชัยครับ

นายเถียรชัย ณ นคร : คือมีเรื่องเล่าให้ฟังนิดหนึ่งแล้วได้เล่าให้อาจารย์มีชัยฟังคือพอดีท่านอาจารย์มีชัยมอบหมายให้ไปประชุมร่วมกันคณะกรรมการการเมืองของ สนช. แล้วเขาก็เชิญคณะกรรมการการเลือกตั้งมา แล้วปัญหาส่วนใหญ่เขามักจะถามเกี่ยวกับเรื่องของการเลือกตั้ง ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรานี้เขาก็จะพูด ๓-๔ เรื่อง ก็จะมีเรื่องของระบบการเลือกตั้งที่เราคิดจำนวน ๓๕๐ ๑๕๐ อะไรอย่างนี้นะครับ เขาก็คิดว่ามันควรจะเป็น ๔๐๐ อะไรอย่างนี้ ส.ว. บางคน

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เขาก็บอกว่กั้ยังอยากเห็นแบบสรรหา แต่งตั้ง อยู่อะไรทำนองนั้น แต่ก็อธิบายให้เขาฟังเท่าที่อธิบายได้ให้เขาฟังไป เขาก็ไม่ได้กตตันอะไร ก็เพียงแต่ว่าฝากบอกมา ผมก็เลยบอกเขาว่าจริง ๆ แล้วตัวร่างนี้ถ้าใจเย็น ๆ สักนิดหน่อยแล้วรอตตอนหลังวันที่ ๒๙ มกราคมไปแล้ว ตอนนั้นถ้ามีความเห็นอะไรเราก็ยังเปิดรับฟังความคิดเห็นอยู่ และเขาก็มีการถามถึง คปป. แต่ผมก็บอกว่า คปป. นี้ยังไม่ได้มีการพูดถึงอะไรทำนองนั้น ส่วนอื่นก็ไม่ค่อยมีอะไร แต่ว่าก็มีบางคนก็โยงไปพูดถึงเรื่องการเลือกตั้งกับการแก้ไขการซื้อเสียงว่ามันจะแก้ไขได้จริงไหม ภายใต้ระบบที่เราออกแบบอะไรทำนองนั้น แล้วก็ comment นิดหนึ่งจากตัวประธานก็คือเรื่องของการกาบัตรใบเดียวว่าเหมือนจะเป็นการกดดันคนเลือกมากเกินไปหรือเปล่า ที่ว่าตอนกานี้เขาต้องตัดสินใจทั้งเลือก ส.ส. ทั้งเลือก ส.ส. บัญชีรายชื่อหรือว่านายกอะไรทำนองนั้น เขาอาจจะมองว่าคนไทยยังไม่ค่อยพร้อม แต่เมื่อก็ก็ได้รายงานท่านประธานไปแล้ว ก็เลยมารายงานที่ประชุมต่อครับ

ประธาน : เพราะว่าพวกเรามักจะอ้างว่าไม่เคยทำฉะนั้นก็ไม่ต้องทำ ขอบอ้างแบบนี้ไม่เป็นอะไรครับ ทุกอย่างก็เอาตามนโยบายบอกว่าจะไปอยู่กฎหมายลูกหมด เราโยนไปอย่างนั้นก็แล้วกัน อยากจะขอความกรุณาท่านนรชิตช่วยเล่าให้พวกเราฟังหน่อยประสบการณ์ที่ท่านไปนิวยอร์กมีอะไรสนุก ๆ เล่าให้ฟังบ้างไหมครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอบพระคุณครับ สั้น ๆ นะครับ ผมนัดเอาไว้วันแล้วมันเป็นส่วนหนึ่งของการที่ไทยสมัครเป็นสมาชิกคณะรัฐมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ หรือ Security Council ปีหน้าจะมีการเลือกตั้งกันประมาณเดือนพฤษภาคม มิถุนายน เราก็จะเป็นหนูตะเภาชนิด ๆ ตรงที่ว่าจะเป็นการครั้งแรกที่มีการเลือกตั้งตั้งแต่เดือนพฤษภาคม มิถุนายน ปกติจะมีการเลือกตั้งกันประมาณตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม ซึ่งหลายประเทศก็มีความรู้สึกว่ถ้ามันเกิด date lock ยังไม่ได้ผู้ชนะกว่าจะประกาศผลกันออกมาทำให้ประเทศที่ชนะมีเวลาเตรียมตัวน้อยมาก ประมาณเดือนหนึ่ง ก็เลยมีความคิดว่ให้ move การเลือกตั้งมาให้เร็วขึ้นเสร็จก่อนสัก ๖ เดือน ทั้ง Security Council ทั้ง ECOSOC คนที่ได้เป็นจะได้มีการเตรียมตัวอย่างพร้อมทั้งด้านการจัดส่งคนไปเรื่องบ้าน เรื่องที่อยู่รวมทั้งเรื่องพิจารณาสารัตถะ issue ต่าง ๆ ไม่อย่างนั้นก็เหมือนเป็นเด็กใหม่เข้ามา perm five เขาขึ้นอย่างไรก็ต้องไปทางนั้น วิธีนี้ก็จะได้มีการเตรียมตัวได้ดีขึ้นเรายังแข่งกับคาซัคสถานอยู่ ๒ ประเทศเอาหนึ่ง แล้วที่เขาจัดเป็นลักษณะของดนตรี Jazz Concert เอานักดนตรีดัง ๆ ของ New York ที่เล่น Jazz มาบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ Jazz ประมาณ ๑๘ เพลงที่ Lincoln Center ก็เป็นคล้าย ๆ soft diplomacy ทาพวกไปแต่ไม่มีการ

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

mention เลยเรื่องการหาเสียงของเราว่าเราเป็นผู้สมัครหรืออะไร ก็เชิญพวกทูต ๑๙๓ คน ที่นั่นมา แล้วก็พวก UN รวมทั้งทางฝ่ายสหรัฐ ทาง city ก็รู้สึกประสบผลสำเร็จพอสมควร เรามีนักดนตรีของเราไปด้วย ๒ คน คือ โกะ แชนแมน กับนักร้องผู้หญิงคนหนึ่งเป็นคนไทย รู้สึกว่าจะเป็นลูกครึ่ง แล้วก็เข้าถึงเป็น ๑ ใน ๕ final list ประกวดร้องเพลงอะไรของสหรัฐด้วย นั่นคือวัตถุประสงค์หลักที่ไป ทางกระทรวงการต่างประเทศเขาเชิญไว้แต่อีกส่วนหนึ่งเมื่อไปแล้วทางกงสุลใหญ่เขาก็จัดให้คนไทยเล่าเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญ ก็รู้สึกว่าได้รับความสนใจพอสมควรมีคนมาฟังประมาณ เกือบร้อยคนจัดที่ร้านอาหารไทย ก็อย่างที่คุณคุยกับหลายคนก็มีทั้งเหลือทิ้งแฉง จากคำถามจาก comment ที่ได้ก็เห็นชัดว่ายังมีความเห็นแตกต่างกันค่อนข้างมาก แต่ก็เป้าหมายเหตุที่ดีที่ New York ส่วนใหญ่จะเป็นคนทำงานวิชาชีพเป็นหมอ เป็นพยาบาลเสียเยอะ ประกอบอาชีพอิสระ ร้านอาหารก็เยอะ สรุปว่าเป็นคนค่อนข้างมีความรู้แล้วก็ถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติกันดี ถึงเวลางานวัดงานบุญอะไรก็ยังสามารถรวมตัวกันได้ไม่ถึงกับแยกกันทำ ๒ เรื่อง ๒ งาน หรือแข่งกัน เขาก็สนใจฟังที่เราพยายามทำ ก็รู้สึกได้การสนับสนุนด้วยดี แต่สิ่งที่เขาสนใจมากกว่ามันเป็นเรื่องของการเมืองรวม ๆ ว่าทำอย่างไรที่จะไม่ให้มีการประท้วง คือมันไม่ใช่สิ่งที่อยู่ในรัฐธรรมนูญในความหมายของเราที่กำลังพยายามทำ ปรับปรุงเรื่องระบบการเลือกตั้งต่าง ๆ เขาก็ไม่ได้สนใจอะไรมาก ว่าขอให้ ๑. เขาได้เลือกตั้ง ก็ยังติดเรื่อง ส.ว. อยู่ เพราะว่าคนในต่างประเทศก็ไม่ต่างกับชนบทที่เราไปเท่าไร คุยกันก็ให้เขามีส่วนร่วม สิ่งแรกที่เขานึกถึงก็คือการเลือกตั้งเขาเคยได้เลือกแล้วไม่ได้มาเลือกนี่มันก็เหมือนกับขาดอะไรไป ก็ชี้แจงให้เขาทราบว่าเรามุ่ง ส.ว. ส.ส. ให้ต่างกัน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบต่างกัน เพราะฉะนั้นถ้าทำลักษณะเดิมก็เหมือนกับว่า ๒ องค์กรที่มาแทบจะเหมือนกัน ต่างกันตรงเรียกชื่อ เมื่อฟังแล้วเขาก็สนใจ แต่ว่าถามจริง ๆ แล้วเขาสนใจไหม ไม่ใช่หрок แต่เมื่อได้รับฟังจากเราเขาก็เริ่มมีความเข้าใจมากขึ้น นั่นก็คือภาระหน้าที่ประการที่ ๒ ครับ ก็ไม่รู้จะเอาอะไรมาฝากเลยชื่อ chocolate มา ใครจะเปิดก็ได้นะครับ

ประธาน : ขอบคุณครับ ท่านนรชิตครับ แล้วโอกาสที่เราจะได้รับเลือกมีมาน้อยแค่ไหนครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ผมคิดว่าจากวันนี้ถึงวันเลือกตั้งก็จะเป็นสิ่งที่ต้องการเมืองไทย พูดสั้นก็คือว่าตราบไต่ที่เรายังไม่มีการเลือกตั้งในประเทศไทยก็เหมือนกับยังมีอะไรติดใจพวกตะวันตกอยู่ รวมทั้งสื่อมวลชนก็ไม่ช่วยเลย ทุกครั้งที่เรียกรัฐบาลไทยก็ไม่ได้เรียกว่า Thai prime minister หรือ Thai cabinet แต่ก็จะขึ้นว่า Thai-junta chief ตลอดเวลา ก็ยังตอกย้ำว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ปิยาพัชร ๖/๔

หัวหน้ารัฐบาลเราคือหัวหน้าคณะปฏิวัติ แต่ว่าสิ่งที่เรากำลังพยายามทำโดยเฉพาะพูดกับเพื่อนเรา เพื่อนตะวันตก เพื่อนอื่น ๆ ก็คือว่าครั้งนี้มันไม่เหมือนการเลือกตั้ง Human Rights Council ซึ่งอันนั้นเรื่องสิทธิมนุษยชน เรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ การที่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ถูกเปลี่ยนไปรู้สึกเป็นประเด็นสำคัญสำหรับหลายประเทศ แล้วทำให้เราสูญเสีย support หรือ คะแนนเสียงที่ปกติจะอยู่ในอวยโดยเฉพาะประเทศตะวันตก แข่งกับประเทศอย่างบังคลาเทศ แข่งกับยูเออี เราไม่ควรจะแพ้ เพราะฉะนั้นครั้งนี้เราก็พยายามพูดกับหลาย ๆ คนว่ามันไม่เกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ไม่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองแต่ Security Council คือองค์กรที่จะต้องดูเรื่องการรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในโลก ถ้าพูดอย่าง real politic คือมีอยู่ ๑๕ ประเทศ ๒ ปีถัดไปตั้งแต่ปี ๑๗ ๑๘ you ต้องการเห็นไทยนั่งอยู่ฝั่งนี้กับประเทศตะวันตก หรือเห็นคาซัคสถานนั่งอยู่กับรัสเซีย มันก็ต้องพูดกันตรง ๆ แบบนั้น กับคนที่เราพูดได้ที่เหลือก็หาเสียงไปตามระเบียบ คาซัคสถานเขาก็ยังเล่นบว่าของเรายังมีรัฐบาลทหาร เขาก็คงใช้อันนั้นชู แต่ของเขาจริง ๆ คนที่รู้จักก็เป็นประชาธิปไตยลง ๆ มีประธานาธิบดีตั้งแต่เป็นเอกราชมา ๑๗ ปีไม่เคยเปลี่ยนเลย คนที่ศึกษาจริง ๆ ก็คงจะทราบ แต่ว่าจริง ๆ ก็คงจะต้องเล่น real politic กันว่า คาซัคสถานถ้าไปดู record การ vote ของเขาไม่ว่าจะเรื่องยูเครน ไม่ว่าจะเรื่องจอร์เจีย ไม่ว่าจะเรื่องต่าง ๆ เขา vote เข้าข้างรัสเซียตลอด ผมคิดว่าเพื่อน ๆ เราสหรัฐประเทศตะวันตกก็คงไม่ over look จุดนี้ เพราะจริง ๆ แล้วตรงนั้นมันคือ real politic ว่าทุก ๆ วันใน Security Council ๒ ปี ถ้าคาซัคสถานได้ก็คงมองเห็นชัดว่า vote มันจะไปทางไหน ก็คิดว่ายังมีหวังต้องรอไปนะครับ ถ้าเรื่องซีไอโอ เรื่อง TRIPS report เรื่องอะไรออกมาดีขึ้นมาเรื่อย ๆ คนก็มักจะลดความสนใจในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ในเรื่องของการปกครองไปครับ

ประธาน : คือตอนนี้เราสังเกตว่ารัสเซียจะมาจีบเราบ่อย ๆ เราจะขอความร่วมมือจากรัสเซียได้ไหมครับ ในกรณีของคาซัคสถาน แล้วก็ในกรณีของจีนก็ทำท่าจะมาจีบเราเหมือนกัน เราจะให้ ๒ ประเทศนี้ช่วยเราได้ไหมครับ ในกรณีเรื่องหาเสียงให้เรานี้

นายบรรชิต สิงหเสนี : ถ้าถึงจุดนั้นผมคิดว่าคงจะต้องวิเคราะห์ค่อนข้าง พูดตรง ๆ ผมคิดว่ายาก เพราะว่รัสเซียเขาคิดว่าถ้าเขาได้คาซัคสถานมันหมอบอยู่ในอวย ไม่ว่าจะทำทีไรในเรื่องของอะไรนี้เขามักจะได้ แต่ว่ามากับเรานั้นคงเป็น case by case แล้วโอกาสที่ pressure จะมาจากทั้งฝั่งตะวันออก ตะวันตก เรามักจะเอนไปทางฝั่งตะวันตก รัสเซียมีประสบการณ์กับเรามาในหลาย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปิยาพัชร ๖/๕

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่องแล้ว รวมทั้งคดีวิคเตอร์ บูท คดีอื่น ๆ นี้เมื่อถึงเวลาถ้าฝรั่งเรียก when push comes to shore ก็คือต้องเลือกแล้ว เรามักจะเลือกฝั่งตรงข้ามกับเขา ถ้ามองจากฝั่งเขา เขาก็เอา sure ดีกว่า

ประธาน : ถ้าไม่มีอะไรแล้ว ผมก็ขอปิดประชุมนะครับ ขอขอบคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๒

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข